

**TỔNG CỤC CHÍNH TRỊ
THƯ VIỆN QUÂN ĐỘI**

TÀI LIỆU PHỤC VỤ NGHIÊN CỨU

**QUAN HỆ NGA - PHƯƠNG TÂY NHÌN TỪ QUÁ TRÌNH
ĐÀM PHÁN VỀ BẢO ĐẢM AN NINH
MỸ - NGA VÀ NATO - NGA**

(Lưu hành nội bộ)

HÀ NỘI, 12/2022

Chỉ đạo nội dung

Thượng tá, Thạc sỹ Mạc Thùy Dương

Tổ chức thực hiện

Phòng Thông tin – Thư mục – Máy tính

Biên tập

Trung tá, Thạc sỹ Trần Nữ Quế Phương

Sửa bản in

Trung tá QNCN Nguyễn Thị Thu Hà

Đại úy QNCN Nguyễn Thị Thu

Trình bày

Thiếu úy Nguyễn Văn Nam

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	
I. Nội dung của Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga	7
II. Nội dung của Hiệp định an ninh NATO - Nga	8
III. Ukraine - làn ranh đỏ trong quan hệ Mỹ - Nga và NATO - Nga	10
IV. Kết quả đàm phán giữa Nga với Mỹ và NATO	19
V. Quan điểm của Nga về câu trả lời của Mỹ đối với Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga	24
VI. Chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine - câu trả lời của Nga trước áp lực của Mỹ và NATO	
1. Toan tính của Mỹ ở Ukraine	30
2. Chủ trương của Nga trong quan hệ với Ukraine	34
3. Về chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine	36
* Về mục tiêu bảo vệ người dân	37
* Về mục tiêu phi phát xít hóa	43
* Về mục tiêu phi quân sự hóa Ukraine	55
VII. Xu hướng hình thành trật tự thế giới đa cực nhìn từ xung đột Mỹ - Nga ở Ukraine	
1. Hiện trạng trật tự thế giới sau Chiến tranh lạnh	59
2. Xung đột Mỹ - Nga ở Ukraine - tâm điểm cuộc chiến giữa hai trật tự thế giới	65

LỜI GIỚI THIỆU

Mở đầu năm 2022 là một sự kiện chưa từng có trong quan hệ giữa Nga với Mỹ và NATO kể từ khi kết thúc Chiến tranh lạnh. Trong đó, các bên bắt đầu đàm phán về dự thảo Hiệp ước bảo đảm an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định bảo đảm an ninh NATO - Nga do Nga đề xuất nhằm xây dựng cấu trúc chính trị - an ninh công bằng và bền vững lâu dài ở châu Âu. Theo kết quả đàm phán, Mỹ và NATO trao cho Nga văn bản trả lời bác bỏ về các yêu cầu của Moscow đề ra trong 2 dự thảo, trong đó có yêu cầu then chốt là Mỹ không được kết nạp Ukraine vào NATO. Tổng thống Nga V. Putin cho biết: “Nội dung trả lời của Mỹ và NATO không đáp ứng được những yêu cầu chính đáng của Nga. Trong trường hợp đó, Nga sẽ đáp trả bằng các biện pháp quân sự và kỹ thuật - quân sự thích đáng bởi cũng như bất kỳ nước nào trên thế giới, Nga có những lợi ích quốc gia và sẽ kiên quyết bảo vệ trong khuôn khổ luật pháp quốc tế. Nếu ai đó phớt lờ thực tế hiển nhiên này, không muốn tiến hành đối thoại và hành xử theo lối ích kỷ và ngạo mạn, thì Nga sẽ luôn tìm cách bảo vệ quan điểm của mình”. Tổng thống V. Putin nhấn mạnh: “Nga cư xử hết sức kiềm chế và khiêm nhường trước những hành động thù địch và ngang ngược vì muốn có quan hệ tốt với tất cả các thành viên trong cộng đồng quốc tế. Nhưng nếu ai đó hiểu lầm cách hành xử của Nga thể hiện sự yếu đuối thì họ nên biết rằng phản ứng của Nga sẽ nhanh chóng và quyết liệt. Nga không còn đường lùi và sẽ có biện pháp kỹ thuật - quân sự để đáp trả quyết liệt trước những bước đi không thân thiện từ phía đối phương”. Một trong những biện pháp quân sự mà Nga áp dụng để bảo

đảm an ninh quốc gia của mình là ngày 21/2/2022, Nga chính thức công nhận nền độc lập của Cộng hòa Nhân dân Donetsk tự xưng (DPR) và Cộng hòa Nhân dân Lugansk tự xưng (LPR) ở miền Đông Ukraine, đồng thời ký kết các hiệp ước hữu nghị, hợp tác và hỗ trợ với DPR và LPR. Tiếp đến, ngày 24/2/2022, theo yêu cầu của DPR và LPR, Tổng thống Nga V. Putin tuyên bố phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine nhằm bảo vệ người dân trước chính sách diệt chủng của chính quyền Kiev và phi quân sự hóa, phi phát xít hóa chính quyền Kiev.

Để cung cấp thông tin, tư liệu tham khảo tổng quan về sự kiện này, đặc biệt là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine cũng như tác động của cuộc xung đột này tới quan hệ phương Tây - Nga và sự hình thành trật tự thế giới mới trong thế kỷ XXI, Thư viện Quân đội biên soạn Tài liệu phục vụ nghiên cứu chuyên đề “Quan hệ Nga - phương Tây nhìn từ quá trình đàm phán về bảo đảm an ninh Mỹ - Nga và NATO - Nga”.

Thư viện Quân đội mong nhận được ý kiến đóng góp của các đồng chí!

Mọi ý kiến xin gửi về:
Phòng Thông tin - Thư mục - Máy tính
Thư viện Quân đội
83 Lý Nam Đế - Cửa Đông - Hoàn Kiếm - Hà Nội.
Điện thoại: 069.554556
Email: thuvienquandoi@mail.bqp
thuvienquandoi@gmail.com (Internet)

Ngày 15/12/2021, Bộ Ngoại giao Nga trao cho phía Mỹ và NATO toàn văn dự thảo hai Hiệp ước bảo đảm an ninh Mỹ - Nga (gọi gọn là Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga) và Hiệp định bảo đảm an ninh NATO - Nga (gọi gọn là Hiệp định an ninh NATO - Nga). Tiếp đến, ngày 17/12/2021, Nga cho công bố toàn văn nội dung hai văn kiện quan trọng này và đề nghị Mỹ cùng với NATO tiến hành đàm phán để chính thức ký kết các hiệp định có giá trị ràng buộc về pháp lý. Trong 3 ngày, từ ngày 10 đến ngày 12/1/2022, diễn ra các cuộc đàm phán Nga - Mỹ ở Geneve, Nga - NATO ở Brussels và Nga - Tổ chức hợp tác và an ninh châu Âu (OSCE) ở Vienne về Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Theo phía Nga, cơ sở pháp lý của hai văn kiện này là Hiến chương Liên hợp quốc; Tuyên bố năm 1970 về các nguyên tắc luật pháp quốc tế quy định quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa các quốc gia theo Hiến chương Liên hợp quốc; Tuyên bố Helsinki năm 1975 của OSCE; Tuyên bố Manila năm 1982 về giải quyết hòa bình các tranh chấp quốc tế; Hiến chương về an ninh châu Âu năm 1999; Định ước cơ bản về quan hệ hợp tác và an ninh giữa Nga và NATO ký năm 1997. Trong các văn kiện này xác định một nguyên tắc rất cơ bản trong quan hệ quốc tế là các quốc gia có quyền lựa chọn liên minh để bảo đảm an ninh quốc gia của mình nhưng không được gây phương hại tới an ninh của các quốc gia khác.

I. NỘI DUNG CỦA HIỆP ƯỚC AN NINH MỸ - NGA

Dự thảo Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga đưa ra yêu cầu đối với Mỹ và yêu cầu đối với cả hai bên. Yêu cầu đối với Mỹ gồm: (i) Mỹ không tiếp tục mở rộng NATO về phía Đông và không kết nạp các nước đã từng là thành viên của Liên Xô trước đây vào NATO; (ii) Mỹ không thiết lập căn cứ quân sự ở các nước đã từng là thành viên của Liên Xô trước đây nhưng hiện nay chưa phải là thành viên NATO, không sử dụng cơ sở hạ tầng của những quốc gia này để tiến hành các hoạt động quân sự và cũng không hợp tác quân sự với những quốc gia này.

Yêu cầu chung đối với cả Mỹ và Nga (gọi là các bên): (i) Các bên không sử dụng lãnh thổ của nước khác để chuẩn bị hoặc tiến hành các hành động tấn công quân sự nhằm vào nhau; (ii) Các bên không tiến hành các cuộc tập trận quân sự với kịch bản sử dụng vũ khí hạt nhân và cũng không tạo điều kiện cho các nước phi hạt nhân sử dụng loại vũ khí này; (iii) Các bên cam kết không triển khai các lực lượng quân sự và vũ khí ở những khu vực có thể bị bên kia coi là mối đe dọa đối với an ninh quốc gia của họ, kể cả trong khuôn khổ nghĩa vụ đã cam kết với các tổ chức quốc tế, các đồng minh, hoặc các liên minh quân sự; (iv) Các bên hạn chế máy bay ném bom hạng nặng được trang bị vũ khí hạt nhân cũng như vũ khí thông thường hoạt động ở những khu vực bên ngoài không phận quốc gia mà từ đó có thể tấn công các mục tiêu trên lãnh thổ của nhau; (v) Các bên hạn chế sự hiện diện của tàu chiến ở những khu vực

bên ngoài lãnh hải quốc gia mà từ đó có thể tấn công các mục tiêu trên lãnh thổ của nhau; (vi) Các bên cam kết không triển khai vũ khí hạt nhân ở nước ngoài, đồng thời thu hồi số vũ khí hạt nhân đã được triển khai ở nước ngoài và dỡ bỏ các cơ sở hạ tầng được sử dụng cho việc triển khai vũ khí hạt nhân bên ngoài lãnh thổ của mỗi bên; (vii) Các bên không triển khai vũ khí và lực lượng ở những khu vực mà bên kia coi đó là mối đe dọa đối với an ninh quốc gia của họ; (viii) Các bên không triển khai tên lửa tầm trung và tầm ngắn ở nước ngoài và ở những khu vực có thể tấn công các mục tiêu trên lãnh thổ của nhau⁽¹⁾.

II. NỘI DUNG CỦA HIỆP ĐỊNH AN NINH NATO - NGA

Dự thảo Hiệp định an ninh NATO - Nga đưa ra yêu cầu đối với NATO và yêu cầu đối với cả hai bên. Yêu cầu đối với NATO gồm: (i) NATO không tiếp tục mở rộng, bao gồm không kết nạp Ukraine và Gruzia làm thành viên; (ii) NATO không tiến hành các hành động quân sự ở Ukraine, ở Đông Âu, khu vực bên ngoài Kavkaz và Trung Á; (iii) NATO không triển khai lực lượng quân sự và vũ khí bên ngoài những nước Đông Âu mà liên minh này đã từng hiện diện ở đó trước tháng 5/1997 (nghĩa là những nước được kết nạp vào NATO trước năm 1997) là

⁽¹⁾ Договор между Российской Федерацией и Соединенными Штатами Америки о гарантиях безопасности.

https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790818/?fbclid=IwAR2xgHgCFRZc9tDBw6KTFvwfThNLuc8J7XsqJbQm22VNpiAJrAshwe4hCco

thời điểm các bên ký Định ước Nga - NATO, ngoại trừ những trường hợp khác khi có được sự đồng thuận của Nga và các thành viên NATO.

Yêu cầu chung đối với cả NATO và Nga (gọi là các bên): (i) Các bên cam kết sẽ không triển khai tên lửa tầm trung và tầm ngắn ở những khu vực được coi là có thể tấn công các mục tiêu lãnh thổ của nhau; (ii) Các bên thỏa thuận giải quyết mọi tranh chấp bằng biện pháp hòa bình và hạn chế sử dụng vũ lực; (iii) Các bên cam kết không tạo ra các điều kiện mà bên kia có thể coi là mối đe dọa đối với an ninh quốc gia của họ; Nga và NATO không coi nhau là đối thủ; (iv) Các bên không tiến hành các cuộc tập trận và các hoạt động quân sự có quy mô lực lượng lớn hơn lữ đoàn trong các khu vực biên giới đã được thỏa thuận trước, đồng thời thường xuyên trao đổi thông tin về các cuộc diễn tập quân sự; (v) Các bên thống nhất thiết lập đường dây liên lạc để có thể liên hệ trong tình huống khẩn cấp⁽²⁾.

Đánh giá các yêu cầu của Nga đề ra trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Nga Sergey Riabkov cho biết, Nga không có ý định mặc cả hay thỏa hiệp với Mỹ và NATO về các điều khoản đưa ra trong dự thảo hai văn kiện này. Nghĩa là, Mỹ và NATO chỉ có thể trả lời theo 1 trong 2 phương án “chấp nhận” hoặc “không chấp nhận”. Tại Hội nghị mở rộng của Bộ Quốc phòng Nga ngày 21/12/2021, Tổng thống V. Putin cho biết, những yêu

cầu bảo đảm an ninh của Nga trong bản dự thảo Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga được đưa ra trong bối cảnh NATO tăng cường hoạt động và đưa căn cứ quân sự tới sát biên giới của Nga, đe dọa an ninh quốc gia của Nga. Tổng thống V. Putin nhấn mạnh, những yêu cầu của Nga hoàn toàn không phải là “tối hậu thư” như giới phân tích ở phương Tây đánh giá mà là yêu cầu bảo đảm an ninh hoàn toàn chính đáng và minh bạch nhằm xây dựng cấu trúc an ninh chung ổn định và bền vững ở châu Âu. Theo Tổng thống V. Putin Mỹ và NATO cần hiểu rằng, Nga không còn đường lùi và sẽ có biện pháp kỹ thuật - quân sự để đáp trả kiên quyết và mau lẹ trước những bước đi không thân thiện của đối phương⁽³⁾.

III. UKRAINE - LÀN RANH ĐỎ TRONG QUAN HỆ MỸ - NGA VÀ NATO - NGA

Nội dung then chốt và quan trọng nhất của Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga là Nga yêu cầu Mỹ và NATO ký cam kết bằng văn bản sẽ không tiếp tục mở rộng về phía Đông, trong đó có cam kết không kết nạp Ukraine. Vì sao vậy? Câu trả lời cho câu hỏi này có nguồn gốc sâu xa từ thời Chiến tranh lạnh. Năm 1989, với chủ trương Liên bang Xô Viết sẽ cùng với các nước xây dựng “Ngôi nhà chung châu Âu”, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Liên Xô M. Gorbachev đồng ý dỡ bỏ Bức tường Berlin và chấp nhận thống nhất nước

⁽²⁾ *Проект соглашения о гарантиях безопасности между Россией и НАТО*
https://ria.ru/20220112/bezopasnost_nato-1767349909.html, ngày 12/1/2022

⁽³⁾ *Имеем полное право обеспечить безопасность и суверенитет России»: о чём Путин говорил на заседании коллегии Минобороны*
<https://russian.rt.com/world/article/941152-putin-shoigu-kollegiya-minoborony>

Đức. Đổi lại, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Đức Hans-Dietrich Genscher cam kết, bất kể các sự kiện tiếp theo sau khi dỡ bỏ Bức tường Berlin diễn ra như thế nào trong các nước thuộc Hiệp ước phòng thủ Warszawa, NATO sẽ không mở rộng về phía Đông. Thủ tướng Đức Helmut Kohl lúc đó cũng cam kết, NATO sẽ không mở rộng về phía Đông và đây là cam kết có giá trị như một đạo luật. Còn Ngoại trưởng Mỹ James Baker cũng cam kết, sau khi nước Đức thống nhất, NATO sẽ không mở rộng về phía Đông. Tuy nhiên, những lời bảo đảm này đã không được xác nhận bằng văn kiện có giá trị pháp lý.

Sau khi kết thúc Chiến tranh lạnh, sự mở rộng NATO về phía Đông luôn là chủ đề nhức nhối trong quan hệ Nga - Mỹ. Trong nhiệm kỳ của Tổng thống Nga Boris Yeltsin (1991-1999) và Tổng thống Mỹ Bill Clinton (1993-2001), bất chấp việc Nga sẵn sàng tăng cường hợp tác với phương Tây, Mỹ đã đánh mất niềm tin chiến lược của Moscow. Năm 1995, Tổng thống Nga Boris Yeltsin đề nghị Mỹ đưa ra cam kết bằng văn bản về việc NATO không mở rộng về phía Đông, song phía Mỹ cho rằng, Washington sẽ không cần xác nhận lời bảo đảm đó bởi lẽ NATO sẽ sớm trở thành một tổ chức chính trị chứ không còn là liên minh quân sự. Trong bối cảnh đó, năm 1997, NATO và Nga ký kết Định ước cơ bản về quan hệ Nga - NATO, trong đó có điều khoản NATO sẽ không kết nạp các nước đã từng là xã hội chủ nghĩa và là thành viên của Hiệp ước phòng thủ Warszawa.

Tuy nhiên, hành động thực tế của Mỹ lại hoàn toàn trái ngược. Trước hết, Mỹ và NATO tiến hành cuộc chiến tranh

xâm lược Liên bang Nam Tư năm 1999, đặt dấu chấm hết cho mọi hy vọng của Nga rằng, NATO không còn là liên minh quân sự và sẽ không mở rộng về phía Đông. Cũng trong năm 1999, NATO bắt đầu thực hiện “cuộc thập tự chinh” về phía Đông bằng cách kết nạp các cựu thành viên Hiệp ước phòng thủ Warszawa là Ba Lan, Cộng hòa Séc và Hungary. Năm 2001, sau khi Mỹ và NATO phát động “cuộc chiến toàn cầu chống khủng bố” ở Afghanistan, để tạo niềm tin rằng Nga luôn mở rộng cánh cửa hợp tác với phương Tây, Tổng thống V. Putin đồng ý giúp đỡ Mỹ trong cuộc chiến này. Theo đó, Nga đồng ý cho Mỹ xây dựng căn cứ trung chuyển ở thành phố Ulyanovsk để NATO vận chuyển hàng hóa hậu cần đến Afghanistan. Năm 2002, Hội đồng Nga - NATO được thành lập và bắt đầu đi vào hoạt động. Đây là cơ chế thường trực để NATO và Nga tham vấn kịp thời về các vấn đề bảo đảm an ninh. Ngoài ra, Nga còn tham gia các cuộc tập trận với NATO và tiến hành các hoạt động gìn giữ hòa bình. Tuy nhiên, năm 2002 cơ chế đối thoại Nga - NATO đứng trước nguy cơ đổ vỡ hoàn toàn sau khi Mỹ đơn phương rút khỏi Hiệp ước chống tên lửa đạn đạo từng ký với Liên Xô. Sau quyết định này, Mỹ xúc tiến xây dựng hệ thống tên lửa đánh chặn ở châu Âu nhằm vào các hệ thống tên lửa hạt nhân chiến lược trên lãnh thổ Nga. Trong tháng 3/2004, NATO kết nạp thêm các nước Latvia, Litva, Estonia, Bulgaria, Romania, Slovakia và Slovenia.

Trước hàng loạt hành động của Mỹ phớt lờ lợi ích an ninh của Nga và hoàn toàn đi ngược lại các cam kết của họ, trong bài phát biểu tại Hội nghị an ninh quốc tế Munich năm 2007, Tổng

thống Nga V. Putin cho rằng Nga có quyền chính đáng đưa ra câu hỏi: NATO mở rộng nhằm chống lại ai? Điều gì đã xảy ra với những cam kết của phương Tây rằng NATO sẽ không mở rộng sau khi Hiệp ước Warszawa bị giải thể? Những cam kết đó hiện giờ có còn hiệu lực không? Tổng thống V. Putin cho biết, Nga chủ trương thiết lập quan hệ bình thường với các đối tác có trách nhiệm để cùng nhau xây dựng một trật tự thế giới công bằng và dân chủ, bảo đảm an ninh và sự thịnh vượng cho mọi quốc gia. Bài phát biểu của Tổng thống Nga V. Putin tại Hội nghị an ninh quốc tế Munich năm 2007 là lời đáp trả cuộc Chiến tranh lạnh mới do Mỹ và NATO phát động để chống phá Nga sau khi Liên Xô sụp đổ⁽⁴⁾.

Phốt lờ cảnh báo của Tổng thống Nga V. Putin, năm 2008 Mỹ và NATO ủng hộ toàn diện về kinh tế, chính trị và an ninh cho Gruzia để quốc gia này phát động chiến dịch quân sự nhằm vào lực lượng gìn giữ hòa bình của Nga ở nước Cộng hòa tự trị Nam Ossetia. Tuy nhiên, chiến dịch này của Gruzia đã bị thất bại thảm hại. Kể từ sau sự kiện đó, quan hệ Nga - NATO bắt đầu một giai đoạn leo thang căng thẳng mới. Tại Hội nghị thượng đỉnh năm 2008, NATO thông qua quyết định đẩy nhanh quá trình kết nạp Ukraine và Gruzia. Để thực hiện quyết định đó, năm 2014, Mỹ và NATO đạo diễn cuộc đảo chính ở Kiev, lật đổ chính thể của Tổng thống Victor Yanukovych thân Nga và dựng lên ở Ukraine chính quyền mới do Washington kiểm

⁽⁴⁾ *Выступление и дискуссия на Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности. <http://kremlin.ru/events/president/transcripts/24034>*

soát với toan tính đẩy Nga ra khỏi căn cứ hải quân ở Sevastopol thuê của Ukraine đến năm 2042 và đưa Ukraine gia nhập NATO. Để làm thất bại kế hoạch chiến lược này của Mỹ, Tổng thống V. Putin quyết định sáp nhập bán đảo Crimea về Nga trên cơ sở cuộc trưng cầu ý dân với hơn 97% số phiếu bày tỏ nguyện vọng được trở về Liên bang Nga. Ngoài Crimea sáp nhập về Nga, chính quyền hai tỉnh Donetsk và Lugansk của Ukraine không chấp nhận chính quyền Kiev bất hợp pháp được Mỹ dựng lên sau cuộc đảo chính ngày 21/2/2014, đã tuyên bố thành lập Cộng hòa Nhân dân Donetsk và Cộng hòa Nhân dân Lugansk. Từ đó, bùng nổ xung đột giữa chính quyền Kiev với chính quyền hai tỉnh Donetsk và Lugansk. Để hóa giải cuộc khủng hoảng chính trị ở Ukraine, Nga cùng với Đức và Pháp đồng bảo trợ cho các cuộc đàm phán để ký kết Thỏa thuận Minsk-2 ngày 12/2/2015. Thỏa thuận này đã được Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc thông qua bằng một nghị quyết đặc biệt. Theo thỏa thuận này, vào cuối năm 2015, chính quyền Kiev sẽ phải sửa đổi Hiến pháp Ukraine để trao quy chế đặc biệt cho hai tỉnh Donetsk và Lugansk⁽⁵⁾. Thất bại trong toan tính chiến lược ở Ukraine, kể từ năm 2014 Mỹ và các đồng minh của họ áp đặt các biện pháp cấm vận và cô lập Nga.

Không chấp nhận thất bại hoàn toàn, kể từ năm 2015 Mỹ và NATO bắt đầu viện trợ vũ khí trang bị và điều hàng trăm cố vấn quân sự tới giúp Ukraine hiện đại hóa quân đội. Đến thời

⁽⁵⁾ *Полный текст Минских соглашений, <https://ria.ru/20150212/1047311428.html>*

điểm này, được Mỹ và NATO ủng hộ toàn diện về kinh tế, chính trị và quân sự, Tổng thống Ukraine V. Zelensky phê chuẩn Học thuyết quân sự với nhiệm vụ hàng đầu là giải phóng Donetsk, Lugansk và thu hồi Crimea^(6,7). Chính vì thế, chính quyền Kiev không thực hiện bất cứ điều khoản nào của Thỏa thuận Minsk-2. Thậm chí, Tổng thống Ukraine V. Zelensky còn tuyên bố, các điều khoản của thỏa thuận này chỉ nhằm “phá hoại Ukraine”. Trong khi đó, toan tính của Mỹ là sau khi chính quyền Kiev giành lại quyền kiểm soát hai tỉnh Donetsk và Lugansk và thu hồi Crimea, sẽ kết nạp Ukraine vào NATO. Tổng thống V. Putin cảnh báo, toan tính này của Washington là “làn ranh đỏ” mà Nga sẽ không cho phép Mỹ vượt qua. Theo nhận định của Tổng thống V. Putin, Mỹ đang toan tính bố trí vũ khí siêu vượt âm trên lãnh thổ Ukraine để từ đó sẽ giáng đòn tấn công phủ đầu chớp nhoáng vào các mục tiêu trên lãnh thổ Nga chỉ trong khoảng 4-5 phút. Động thái này khiến Nga đặc biệt lo ngại trong bối cảnh ngày 16/12/2021, Mỹ và Ukraine là hai quốc gia duy nhất bỏ phiếu chống lại dự thảo Nghị quyết của Đại hội đồng Liên hợp quốc do Nga đề xuất về việc cấm vĩnh danh chủ nghĩa quốc xã đã từng gây ra Chiến tranh thế giới thứ hai. Theo các tài liệu đã được giải mật, trong Chiến tranh thế giới thứ hai, trên lãnh thổ Ukraine bị quân Đức chiếm đóng, nhiều đơn vị quy mô lớn của các lực lượng theo chủ nghĩa dân

⁽⁶⁾ Дмитрий Ковалевич: Военная доктрина Зеленского война с Россией и блокада Крыма. <https://ukraina.ru/exclusive/20190425/1023453204.html>, 25/04/2019

tộc của Ukraine đã được thành lập để chiến đấu cùng với quân đội Đức chống lại Hồng quân Liên Xô. Sau chiến tranh, lực lượng này di tản sang nhiều nước phương Tây và quay trở về Ukraine sau khi Liên Xô sụp đổ. Chính lực lượng này đóng vai trò xung kích trong cuộc bạo loạn dẫn tới cuộc đảo chính ở Kiev năm 2014 để dựng lên chính quyền mới hoàn toàn do Mỹ kiểm soát, trong đó phần lớn là các lực lượng theo chủ nghĩa phát xít mới. Chính vì thế, chính quyền mới ở Kiev tôn vinh những kẻ đã từng chiến đấu trong hàng ngũ Schutzstaffel - tổ chức quân sự, an ninh, khủng bố của Đức quốc xã (SS) chống lại Hồng quân Liên Xô là “anh hùng dân tộc”⁽⁸⁾. Từ đó, Ukraine trở thành đồng minh then chốt của Mỹ bên ngoài NATO. Trong cuộc họp báo sau cuộc hội đàm với Tổng thống Pháp Emmanuel Macron ở Điện Kremlin ngày 8/2/2022, Tổng thống Nga V. Putin nêu tình huống: “Một khi Ukraine gia nhập NATO và chính quyền Kiev sử dụng vũ lực tái chiếm Crimea lúc này đã thuộc chủ quyền của Nga, dĩ nhiên Nga sẽ đáp trả và khi đó chiến tranh giữa Nga và NATO sẽ bùng nổ. Chính vì thế, việc Nga yêu cầu Mỹ không kết nạp Ukraine là nhằm tránh cho châu Âu không phải lâm vào Chiến tranh thế giới lần thứ ba”⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Украина приняла стратегию деокупации Крыма. В чем она состоит? <https://www.dw.com/ru/kiiev-prinjal-strategiju-deokupacii-kryma-v-chem-ona-sostoit/a-57019702>

⁽⁸⁾ «Свои» герои: в МИД Украины ответили на заявление послов Польши и Израиля о прославлении Бандеры. <https://russian.rt.com/ussr/article/704832-mid-ukraina-bandera-izrail-polsha>

⁽⁹⁾ Путин обратился к НАТО с вопросом: «Вы что, хотите воевать с Россией?». <https://www.rbc.ru/politics/08/02/2022/620191699a7947305f334c1d>

Trong Thông điệp liên bang năm 2021, Tổng thống Nga V. Putin nêu rõ: “Cũng như bất kỳ nước nào trên thế giới, Nga có những lợi ích quốc gia và sẽ kiên quyết bảo vệ trong khuôn khổ luật pháp quốc tế. Nếu ai đó phớt lờ thực tế hiển nhiên này, không muốn tiến hành đối thoại và hành xử theo lối ích kỷ và ngạo mạn, thì Nga sẽ luôn tìm cách bảo vệ quan điểm của mình”. Tổng thống V. Putin nhấn mạnh, Nga cư xử hết sức kiềm chế và khiêm nhường trước những hành động thù địch và ngang ngược vì muốn có quan hệ tốt với tất cả các thành viên trong cộng đồng quốc tế. Nhưng nếu ai đó hiểu lầm cách hành xử của Nga thể hiện sự yếu đuối thì họ nên biết rằng phản ứng của Nga sẽ nhanh chóng và quyết liệt⁽¹⁰⁾. Theo Tổng thống V. Putin Mỹ và NATO cần hiểu rằng, Nga không còn đường lùi và sẽ có biện pháp kỹ thuật - quân sự để đáp trả quyết liệt trước những bước đi không thân thiện từ phía đối phương. Tổng thống V. Putin lưu ý, Mỹ và NATO đã bố trí lực lượng quân sự và tiến hành các cuộc tập trận quy mô lớn sát biên giới Nga; triển khai hệ thống đánh chặn tên lửa ở Romania và Ba Lan. Nếu hệ thống này được bố trí ở Ukraine thì thời gian bay của tên lửa siêu vượt âm của Mỹ đánh chặn các mục tiêu trên lãnh thổ Nga là rất ngắn. Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Nga Sergey Shoygu cũng cho biết, mặc dù Ukraine chưa gia nhập NATO nhưng Mỹ đã trang bị các loại vũ khí tấn công và huấn luyện cho quân đội nước này. Ngoài ra, các công ty quân sự tư nhân

⁽¹⁰⁾ Это ультиматум Западу. Чем запомнилось послание Владимира Путина” <https://ria.ru/20180301/1515561055.html>

của Mỹ đã hiện diện ở miền Đông Ukraine⁽¹¹⁾. Do đó, Nga cần nhận được sự bảo đảm lâu dài và có tính ràng buộc pháp lý rằng, Mỹ và NATO không kết nạp Ukraine và không sử dụng lãnh thổ của Ukraine vào mục đích chống phá Nga. Tổng thống Nga V. Putin hy vọng, các cuộc đàm phán mang tính xây dựng và có ý nghĩa với kết quả cuối cùng có thể nhìn thấy được trong một khung thời gian nhất định để bảo đảm an ninh bình đẳng cho tất cả các bên⁽¹²⁾.

Mục tiêu các đề xuất của Nga là nhằm ký kết một văn kiện có giá trị tương tự như Định ước Helsinki năm 1975, trong đó 59 quốc gia cam kết về nguyên tắc để xây dựng hệ thống an ninh ở châu Âu sau Chiến tranh lạnh. Tuy nhiên, theo yêu cầu của Nga, Định ước Helsinki mới phải được phê chuẩn và có giá trị ràng buộc về pháp lý. Cho đến nay, văn kiện quan trọng duy nhất quy định sự tham gia của Nga trong hệ thống an ninh châu Âu chỉ còn là Định ước Nga - NATO. Khi ký Định ước này trong năm 1997, Moscow hy vọng văn kiện này sẽ khẳng định vai trò của Nga trong hệ thống an ninh châu Âu, còn Hội đồng Nga - NATO sẽ trở thành diễn đàn chính thức và quan trọng nhất để thảo luận về các vấn đề an ninh khu vực và toàn cầu. Tuy nhiên, Washington và Brussels coi Định ước Nga - NATO

⁽¹¹⁾ Расширенное заседание коллегии Минобороны. <http://kremlin.ru/events/president/news/67402>

⁽¹²⁾ Кира Латухина: “Владимир Путин объяснил позицию России по гарантиям безопасности Kira”. <https://rg.ru/2021/12/21/vladimir-putin-obiasnil-pozicii-rossii-po-garantiiam-bezopasnosti.html>

chỉ là cơ chế để củng cố và khẳng định vai trò trung tâm của NATO trong hệ thống an ninh châu Âu⁽¹³⁾.

Tiềm lực quốc phòng của Nga hiện nay hoàn toàn có khả năng sẵn sàng đập tan các cuộc chiến tranh xâm lược trên mọi quy mô và phạm vi của bất kỳ kẻ thù nào. Biểu hiện cụ thể là lần đầu tiên kể từ thời Liên Xô, Nga sở hữu các loại vũ khí nguyên lý hoàn toàn mới có thể vô hiệu hóa đòn tấn công phủ đầu của bất cứ kẻ xâm lược nào. Ngoài ra, nền kinh tế Nga hoàn toàn có khả năng đứng vững trước các biện pháp cấm vận nào ngặt nghèo nhất của Mỹ và phương Tây. Chính với vị thế đó, Nga đưa ra yêu cầu chính đáng và phù hợp luật pháp quốc tế nhưng lại bị Mỹ và NATO coi là “tối hậu thư”. Tổng thống V. Putin cho biết, trong trường hợp Mỹ và NATO khước từ các yêu cầu đề ra trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga, Nga sẽ đáp trả bằng các biện pháp quân sự và kỹ thuật - quân sự thích đáng⁽¹⁴⁾.

IV. KẾT QUẢ ĐÀM PHÁN GIỮA NGA VỚI MỸ VÀ NATO

Trong cuộc họp báo được tổ chức sau khi kết thúc cuộc đàm phán Nga - Mỹ ở Geneve, Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ Wendy Sherman nhấn mạnh: “Không ai có thể áp đặt ý kiến của họ về chính sách đối ngoại của Mỹ, NATO hay bất kỳ quốc gia

nào. Chúng tôi sẽ tiếp tục chính sách mở cửa của NATO nhưng sẽ không đưa ra quyết định thay cho Ukraine về việc quốc gia này có gia nhập NATO hay không, cũng không đưa ra quyết định thay cho NATO mà không có sự tham dự của họ”. Bà Wendy Sherman nêu lý do Mỹ bác bỏ các đề xuất về bảo đảm an ninh của Nga. Đó là, Nga là “kẻ chiến bại” và do đó phải tuân theo sự sắp đặt của “những người chiến thắng” trong Chiến tranh lạnh⁽¹⁵⁾.

Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg tuyên bố: “Tất cả các đồng minh của NATO đều đoàn kết theo nguyên tắc của liên minh là mỗi quốc gia có quyền tự do lựa chọn con đường của mình. Chỉ có Ukraine và 30 thành viên NATO mới có thể quyết định thời điểm Kiev trở thành thành viên của liên minh. Nga không có quyền phủ quyết việc Ukraine có thể tham gia liên minh này hay không. Các đồng minh sẵn sàng hỗ trợ Ukraine trên con đường trở thành thành viên NATO. Sự mở rộng của NATO đã và vẫn là nền tảng trong việc truyền bá tự do và dân chủ ở châu Âu”⁽¹⁶⁾. Tuy nhiên, trên thực tế, sau Chiến tranh lạnh, do không còn sự kiềm chế của Liên Xô, NATO đã từng phát động nhiều cuộc chiến tranh xâm lược. Đó là, chiến tranh xâm lược Liên bang Nam Tư năm 1999 với chiêu bài “bảo

⁽¹³⁾ Дмитрий Новиков: *Новый Заключительный акт шансы есть?*
<https://globalaffairs.ru/articles/novye-helsinki>

⁽¹⁴⁾ *Имеем полное право обеспечить безопасность и суверенитет России»: о чём Путин говорил на заседании коллегии Минобороны.*

<https://russian.rt.com/world/article/941152-putin-shoigu-kollegiya-minoborony>

⁽¹⁵⁾ *РОССИЯ ПРЕДЛОЖИЛА МИР – ЗАПАД ВЫБРАЛ ВОЙНУ.*

https://bazaistoria.ru/blog/43618712511/rossiya-predlozhila-mir-zapad-vyibral-voynu?utm_referrer=mirtesen.ru

⁽¹⁶⁾ Сергей Латышев: *Россия предлагает мир - Запад выбирает войну.*

https://bazaistoria.ru/blog/43618712511/rossiya-predlozhila-mir-zapad-vyibral-voynu?utm_referrer=mirtesen.ru

vệ nhân quyền”; chiến tranh xâm lược Afghanistan (2001-2021) và Syria (2011-2019) với chiêu bài “chống khủng bố”; chiến tranh xâm lược Iraq (2003) với chiêu bài quốc gia này “sở hữu vũ khí hóa học”; chiến tranh xâm lược Libya với chiêu bài “thiết lập vùng cấm bay”.

Ngày 16/1/2022, Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken và Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg cho biết Mỹ và NATO sẵn sàng tiếp tục các cuộc đàm phán với Nga. Tuy nhiên, Thứ trưởng Ngoại giao Nga Sergei Ryabkov cho biết: “Phía Nga cần nhận được những đảm bảo chắc chắn rằng Ukraine và Gruzia sẽ không bao giờ trở thành thành viên NATO chứ không phải là các cuộc thảo luận suông, những lời hứa nửa vời và những cách giải thích sai thường xảy ra trong các cuộc đàm phán kín”⁽¹⁷⁾. Do đó, Nga sẽ quyết định có tiếp tục các cuộc đàm phán với Mỹ và NATO hay không chỉ sau khi nhận được câu trả lời bằng văn bản. Còn Thứ trưởng Ngoại giao Nga Alexander Grushko cho biết: “Nga sẽ áp dụng nhiều biện pháp kỹ thuật - quân sự hợp pháp một khi nhận thấy bị đe dọa thực sự đối với an ninh quốc gia của mình để vô hiệu hóa các mối đe dọa đó. Khi đó, quan hệ giữa Nga và NATO sẽ đứng trước những hậu quả cực kỳ nghiêm trọng và khó lường đối với an ninh của châu Âu”⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁷⁾ В ожидании гарантий безопасности: почему США и НАТО заявили о готовности к новым переговорам с Россией.
<https://russian.rt.com/world/article/949504-ssha-nato-rossiya-peregovory>

⁽¹⁸⁾ Россия предлагает мир - Запад выбирает войну.
https://bazaistoria.ru/blog/43618712511/rossiya-predlozhila-mir-zapad-vyibral-voynu?utm_referrer=mirtesen.ru

Ngày 27/1/2022, Mỹ và NATO trao cho Nga văn bản trả lời yêu cầu của Moscow đề ra trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Trong cuộc họp báo ngày 1/2/2022, Tổng thống V. Putin cho biết, nội dung trả lời của Mỹ và NATO không đáp ứng được những yêu cầu của Nga. Theo Tổng thống V. Putin, NATO đã từng hứa với Nga sẽ không mở rộng cơ sở hạ tầng sang phía Đông dù chỉ một tấc nhưng trên thực tế họ lại hành động trái ngược với những gì đã cam kết. Ngoài ra, NATO liên tục rút khỏi các hiệp ước an ninh và triển khai vũ khí ở nhiều quốc gia sát biên giới Nga⁽¹⁹⁾.

Trong cuộc điện đàm với Tổng thống Pháp Emmanuel Macron (28/1/2022), với Thủ tướng Italia Mario Draghi (1/2/2022), với Thủ tướng Anh Boris Johnson (1/2/2022), cũng như trong cuộc họp báo về kết quả hội đàm với Thủ tướng Hungary V. Orban (1/2/2022), Tổng thống Nga V. Putin cho biết, nội dung trả lời của Mỹ và NATO không đáp ứng được các yêu cầu căn bản của Nga⁽²⁰⁾. Đó là, NATO phải ngừng ngay quá trình mở rộng về phía Đông; NATO không được triển khai các hệ thống vũ khí tấn công gần biên giới Nga; NATO phải rút lực lượng cũng như cơ sở hạ tầng quân sự trở về tình trạng trước

⁽¹⁹⁾ Хлопать дверью никто не хочет.. Эксперты — о словах Путина в адрес Запада),

https://aif.ru/politics/russia/hlopat_dveryu_nikto_ne_hochet_eksperty_o_slovah_putina_v_adres_zapada?fbclid=IwAR3f-lAqHmGiK0vmy1z7KsHJBQ9jnHWLt2GtWeBWGC-U_yCexhEOYMcTV4

⁽²⁰⁾ Как Макрон отговаривал Путина от войны и что он ему обещал,
<https://www.dw.com/ru/kak-makron-otgovarival-putina-ot-vojny-i-chto-on-emu-obeshhal/a-62334045>

năm 1997 là thời điểm NATO và Nga ký Định ước Nga - NATO. Ngoài ra, Mỹ và NATO cũng không thực hiện đúng nguyên tắc an ninh phụ thuộc lẫn nhau đã từng được xác định trong Tuyên bố Helsinki của OSCE và Định ước Nga - NATO. Theo nguyên tắc này, không một quốc gia nào là thành viên của OSCE được phép tăng cường an ninh của mình mà làm tổn hại an ninh của các quốc gia khác. Theo Tổng thống V. Putin, mỗi quốc gia đều có quyền lựa chọn hệ thống an ninh cho riêng mình nhưng trong khi chủ trương đưa Ukraine gia nhập NATO, Mỹ không quan tâm nhiều đến an ninh của Ukraine mà là sử dụng quốc gia này làm công cụ để chống phá Nga theo nhiều cách khác nhau như lôi kéo Ukraine vào cuộc xung đột vũ trang với Nga rồi mượn cớ đó lôi kéo các đồng minh ở châu Âu áp đặt các biện pháp cấm vận cứng rắn nhất chống lại Nga. Hoặc, Mỹ sẽ triển khai các hệ thống vũ khí tấn công ở Ukraine nhằm vào các mục tiêu trên lãnh thổ của Nga. Tổng thống V. Putin cho biết, học thuyết quân sự của Ukraine xác định, chính quyền Kiev sẽ sử dụng sức mạnh quân sự để thu hồi bán đảo Crimea nay đã thuộc chủ quyền của Nga. Do đó, một khi NATO kết nạp Ukraine và thúc đẩy chính quyền Kiev sử dụng sức mạnh quân sự để thu hồi Crimea sẽ tạo ra nguy cơ chiến tranh giữa Nga và NATO. Ngoài ra, Tổng thống V. Putin nhấn mạnh tầm quan trọng của việc Ukraine phải thực hiện Thỏa thuận Minsk-2. Theo đó, chính quyền Kiev phải sửa đổi Hiến pháp Ukraine để trao quy chế đặc biệt cho khu vực Donetsk và Lugansk và tiến hành đối thoại trực tiếp với chính quyền hai tỉnh này. Tổng thống V. Putin còn cho biết, Nga ủng hộ việc tiếp tục đối thoại

với Mỹ và NATO với hy vọng cuối cùng sẽ tìm ra giải pháp bảo đảm an ninh mặc dù sẽ rất khó khăn. Đáng lưu ý là, trong Tuyên bố chung Nga - Trung nhân chuyến thăm Trung Quốc và tham dự Thế vận hội Mùa Đông ở Bắc Kinh của Tổng thống V. Putin, hai bên phản đối sự mở rộng của NATO về phía Đông và kêu gọi liên minh quân sự này từ bỏ tư tưởng Chiến tranh lạnh⁽²¹⁾.

V. QUAN ĐIỂM CỦA NGA VỀ CÂU TRẢ LỜI CỦA MỸ ĐỐI VỚI HIỆP ƯỚC AN NINH MỸ - NGA VÀ HIỆP ĐỊNH AN NINH NATO - NGA

Ngày 17/2/2022, Bộ Ngoại giao Nga trao cho Đại sứ Mỹ ở Moscow John Sullivan ý kiến chính thức về thư trả lời của Mỹ và NATO liên quan tới các yêu cầu của Nga trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Nhận xét chung của Nga là, nội dung thư trả lời của Mỹ không mang tính xây dựng và không đáp ứng được các yêu cầu cơ bản của Nga đưa ra trong dự thảo Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Trong đó, Mỹ bác bỏ những yêu cầu có tầm quan trọng then chốt đối với an ninh của Nga như Mỹ không được tiếp tục mở rộng NATO, trước hết là không được kết nạp Ukraine và Gruzia; Mỹ không được xây dựng căn cứ quân sự trên lãnh thổ của các quốc gia đã từng là thành viên của Liên Xô nhưng chưa phải là thành viên của NATO và cũng

⁽²¹⁾ Совместное заявление Российской Федерации и Китайской Народной Республики о международных отношениях, вступающих в новую эпоху, и глобальном устойчивом развитии. <http://kremlin.ru/supplement/5770>

không được sử dụng cơ sở hạ tầng của những quốc gia này để tiến hành các hoạt động quân sự chống lại Nga; Mỹ phải đưa cơ sở hạ tầng quân sự của NATO về trạng thái trước năm 1997 là thời điểm Định ước Nga - NATO được ký kết. Đây là những yêu cầu then chốt và có tính nguyên tắc của Nga. Phía Nga còn nhấn mạnh, những yêu cầu của Nga mang tính chất trọn gói hoặc tổng thể, gắn kết với nhau. Trong khi đó, Mỹ và NATO chỉ lựa chọn đáp ứng một số yêu cầu không then chốt như hạn chế chạy đua vũ trang mà bỏ qua các yêu cầu then chốt của Nga. Phía Nga một lần nữa nhấn mạnh, trong trường hợp phía Mỹ và NATO không đưa ra các cam kết có giá trị ràng buộc về pháp lý thì Moscow sẽ buộc phải áp dụng các biện pháp quân sự và kỹ thuật - quân sự để đáp trả nhằm bảo vệ lợi ích và an ninh quốc gia của mình. Sau phần nhận định chung, phía Nga giải thích rõ một số vấn đề then chốt trong thư trả lời của Mỹ và NATO.

Một là, Bộ Ngoại giao Nga một lần nữa khẳng định, Nga hoàn toàn không có ý định hay kế hoạch “xâm lược Ukraine” như tuyên truyền của Mỹ và đồng minh kể từ cuối năm 2021 đến nay. Luận điệu tuyên truyền này của Mỹ về cái gọi là “Nga gây ra tình hình căng thẳng leo thang xung quanh Ukraine” chỉ là nhằm né tránh và hạ thấp ý nghĩa của các đề xuất của Nga trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Bộ Ngoại giao Nga khẳng định, việc nhà nước Ukraine để mất toàn vẹn lãnh thổ là hậu quả của các quá trình diễn ra bên trong quốc gia này. Quan điểm này của Nga phản ánh thực tế là sau cuộc đảo chính vi hiến trong tháng 2/2014 để lật đổ chính thể của Tổng thống Victor Yanukovych và dựng lên ở

Kiev chính thể bù nhìn do Mỹ kiểm soát, chính quyền Cộng hòa tự trị Crimea tổ chức cuộc trưng cầu ý dân với kết quả trên 97% ý kiến bày tỏ nguyện vọng được sáp nhập về Nga. Trên cơ sở đó, chính quyền Cộng hòa tự trị Crimea và Liên bang Nga ký kết Hiệp định sát nhập Crimea về Nga. Do đó, việc cáo buộc Nga “chiếm Crimea” và “xâm lược Ukraine” là hoàn toàn không có cơ sở. Hiện nay, Crimea đã vĩnh viễn thuộc chủ quyền của Nga. Trong khi đó, Tổng thống Ukraine V. Zelensky ký phê chuẩn Học thuyết quân sự và Chiến lược thống nhất đất nước với nhiệm vụ sẽ sử dụng sức mạnh quân sự để “giải phóng Crimea”^(22,23). Nếu NATO kết nạp Ukraine sẽ tạo ra nguy cơ chính quyền Kiev sẽ sử dụng sức mạnh quân sự để thu hồi Crimea với hậu quả sẽ lôi kéo Mỹ và NATO vào cuộc chiến với Nga theo Điều 5 của Hiệp ước thành lập NATO. Do đó, việc Nga yêu cầu Mỹ không kết nạp Ukraine vào NATO còn là nhằm tránh cho thế giới không phải lâm vào một cuộc chiến tranh thế giới mới.

Hai là, phía Nga cho rằng, việc NATO không ngừng mở rộng cơ sở hạ tầng quân sự của họ sang phía Đông và triển khai lực lượng trên lãnh thổ của các thành viên mới được kết nạp không những đã đi ngược lại tuyên bố của giới lãnh đạo Mỹ và châu Âu sau khi Liên Xô chấp nhận dỡ bỏ Bức tường Berlin và

⁽²²⁾ Украина приняла стратегию деоккупации Крыма. В чем она состоит? <https://www.dw.com/ru/kyev-prinjal-strategiju-deokkupacii-kryma-v-chem-ona-sostoit/a-57019702>

⁽²³⁾ Дмитрий Ковалевич: Военная доктрина Зеленского война с Россией и блокада Крыма. <https://ukraina.ru/exclusive/20190425/1023453204.html>, 25/04/2019

thống nhất nước Đức, mà còn vi phạm các hạn chế đã từng được quy định rõ trong Hiệp định về các lực lượng vũ trang thông thường ở châu Âu; vi phạm các cam kết trong Định ước cơ bản về quan hệ Nga - NATO về ngừng triển khai thêm các lực lượng thường trực chiến đấu. Do đó, Nga kiên quyết yêu cầu Mỹ và NATO rút toàn bộ lực lượng quân sự và vũ khí đã được triển khai ở Trung và Đông Âu, Đông Nam Âu và vùng Baltic.

Ba là, Mỹ đã vi phạm một trong những nguyên tắc cơ bản trong Hiến chương Liên hợp quốc và Định ước Helsinki năm 1975 là an ninh của các quốc gia phụ thuộc lẫn nhau. Theo đó, các quốc gia khi lựa chọn liên minh không chỉ để bảo đảm an ninh cho chính mình mà còn không được gây thiệt hại tới an ninh của các quốc gia khác. Khi biện minh cho việc tiếp tục mở rộng NATO, Mỹ chỉ dựa vào quyền của các quốc gia được lựa chọn liên minh nhưng lại bỏ qua yêu cầu không được gây thiệt hại tới an ninh của các quốc gia khác. Đối với Nga, việc NATO kết nạp Ukraine và biến quốc gia này thành căn cứ quân sự chống Nga sẽ là “làn ranh đỏ” không thể được vượt qua.

Bốn là, về chính sách mở cửa của NATO, Bộ Ngoại giao Nga nhận thấy, việc Mỹ tái khẳng định sự ủng hộ mạnh mẽ đối với chính sách mở cửa của NATO đã đi ngược lại những cam kết cơ bản của OSCE. Chính sách mở cửa của NATO cũng đi ngược lại Tuyên bố của Bộ trưởng Ngoại giao các nước NATO ngày 7/6/1991 tại Copenhagen cam kết các quốc gia thành viên không giành ưu thế đơn phương, không đe dọa lợi ích hợp pháp

của các quốc gia khác và không vạch ra các ranh giới mới ở châu Âu. Do đó, Bộ Ngoại giao Nga yêu cầu Mỹ và NATO thực hiện các nghĩa vụ quốc tế mà họ đã cam kết nhằm duy trì hòa bình và an ninh ở châu Âu. Phía Nga trông đợi các đề xuất cụ thể từ các quốc gia thành viên của NATO về việc liên minh này từ bỏ việc tiếp tục mở rộng về phía Đông. Về quan điểm của NATO cho rằng liên minh này mở rộng đến đâu thì mang theo dân chủ và hòa bình tới đó, phía Nga cho rằng trên thực tế NATO là tổ chức gây chiến tranh xâm lược. Minh chứng là, NATO do Mỹ đứng đầu đã phát động chiến tranh xâm lược Nam Tư năm 1999 mượn cớ “bảo vệ nhân quyền”, xâm lược Afghanistan năm 2001 mượn cớ “chống khủng bố”, xâm lược Libya mượn cớ “thiết lập vùng cấm bay”, xâm lược Syria từ năm 2011 mượn cớ “chống khủng bố”.

Năm là, về Hiệp ước hạn chế vũ khí tấn công chiến lược và thể ổn định chiến lược, Nga tiếp tục ủng hộ cách tiếp cận tổng thể đối với các vấn đề chiến lược theo hướng các bên cùng tham gia xây dựng “phương trình an ninh mới” mà Nga và Mỹ đã từng đề cập trong khuôn khổ Đối thoại chiến lược và trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga.

Sáu là, về việc triển khai vũ khí hạt nhân bên ngoài lãnh thổ quốc gia, Bộ Ngoại giao Nga nhận thấy, Mỹ không đề cập tới gói biện pháp do Moscow đề xuất như rút vũ khí hạt nhân đã được triển khai ở nước ngoài về bên trong biên giới quốc gia; Mỹ không triển khai thêm vũ khí hạt nhân bên ngoài lãnh thổ quốc gia; Mỹ vi phạm Hiệp ước không phổ biến vũ khí hạt nhân

khi triển khai vũ khí hạt nhân trên lãnh thổ các quốc gia phi hạt nhân có khả năng tấn công các mục tiêu trên lãnh thổ Nga. Yêu cầu của Nga là Mỹ phải tháo dỡ cơ sở hạ tầng phục vụ cho mục đích triển khai vũ khí hạt nhân ở châu Âu; ngừng các cuộc tập trận của các quốc gia phi hạt nhân là thành viên NATO về cách thức sử dụng vũ khí hạt nhân. Nếu không chấm dứt các hoạt động này thì không thể thảo luận về chủ đề vũ khí hạt nhân phi chiến lược⁽²⁴⁾.

Do còn quá nhiều bất đồng, Nga và Mỹ đồng ý sẽ tiếp tục đàm phán về nội dung của Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga. Tuy nhiên, điều mà Nga đạt được bước đầu là buộc Mỹ và NATO chấp nhận quay trở lại đàm phán về những vấn đề chiến lược mà trước đó Nga yêu cầu nhưng đều bị Mỹ và NATO một mực từ chối. Đó là, Mỹ chấp nhận quay trở lại đàm phán về Hiệp ước hủy bỏ tên lửa tầm ngắn và tầm trung (INF), Hiệp ước bầu trời mở mà Mỹ đã rút khỏi; vấn đề Mỹ và NATO bố trí vũ khí tấn công trên lãnh thổ châu Âu nhằm vào Nga. Phía Nga cho biết, trong trường hợp Mỹ và NATO bác bỏ các yêu cầu bảo đảm an ninh đề ra trong Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga, Moscow sẽ thực thi các biện pháp quân sự và kỹ thuật quân sự cần thiết để bảo vệ lợi ích quốc gia của mình.

⁽²⁴⁾ МИД опубликовал свою реакцию на ответ США по гарантиям безопасности. <https://vz.ru/news/2022/2/17/1144217.html>

VI. CHIẾN DỊCH QUÂN SỰ ĐẶC BIỆT Ở UKRAINE - CÂU TRẢ LỜI CỦA NGA TRƯỚC ÁP LỰC CỦA MỸ VÀ NATO

Một trong những biện pháp quân sự mà Nga áp dụng để bảo đảm an ninh quốc gia của mình là ngày 21/2/2022, Nga công nhận độc lập của hai nước cộng hòa tự xưng DPR và LPR ở miền Đông Ukraine. Đồng thời, ký Hiệp ước hữu nghị và tương trợ lẫn nhau giữa Nga với hai chủ thể mới này. Tiếp đến, ngày 24/2/2022, theo yêu cầu của DPR và LPR, Tổng thống Nga V. Putin tuyên bố phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine. Mục tiêu của chiến dịch này là bảo vệ người dân trước chính sách diệt chủng của chính quyền Kiev, phi quân sự hóa và phi phát xít hóa chính quyền Kiev⁽²⁵⁾. Nguyên nhân sâu xa của chiến dịch này là cuộc chiến giữa Mỹ đứng đầu Liên minh quân sự Bắc Đại Tây Dương (NATO) và Nga.

1. Toan tính của Mỹ ở Ukraine

Các văn kiện chính thức của Mỹ xác định rõ mục tiêu chiến lược diễn biến hòa bình của Mỹ trong kỷ nguyên Chiến tranh lạnh không chỉ là nhằm làm tan rã Liên Xô mà còn nhằm xóa sổ nước Nga trên bản đồ thế giới bởi một nước Nga có chủ quyền và phát triển thịnh vượng là cản trở lớn nhất đối với toan tính của Washington giành quyền bá chủ thế giới sau Chiến tranh lạnh. Vì thế, dù nước Nga đã tự nguyện hội nhập với phương Tây nhưng Washington vẫn tiếp tục chống phá Nga. Để

thực hiện mục tiêu này, Mỹ chọn Ukraine là trọng điểm chống phá Nga, trước hết là đưa Ukraine thoát khỏi ảnh hưởng của Nga, thậm chí biến Ukraine thành kẻ thù của Nga. Chủ trương chiến lược này của Mỹ xuất phát từ học thuyết địa chính trị của các thế lực cầm quyền ở Anh và Đức, được thể hiện trong nhận định của cựu Thủ tướng Đức Otto Von Bismarck: “Chỉ có thể kiềm chế và làm tan rã nước Nga bằng cách tách Ukraine ra khỏi ảnh hưởng của Moscow và biến Ukraine thành quốc gia thù địch với Nga. Để làm được điều đó, cần phát hiện và nuôi dưỡng những kẻ phản bội trong giới thượng lưu của Ukraine, sử dụng họ tuyên truyền, lôi kéo để thay đổi nhận thức của một bộ phận dân chúng quốc gia này đến mức họ ghét cay ghét đắng mọi thứ của Nga, cũng có nghĩa là ghét chính nguồn gốc của nhà nước và dân tộc Ukraine mà bản thân họ không nhận ra điều đó⁽²⁶⁾. Zbigniew Brzezinski - nguyên Cố vấn an ninh quốc gia của Tổng thống Mỹ Jimmy Carter, cũng đã từng nhận định: “Thiếu Ukraine, nước Nga không thể trở thành cường quốc. Còn giành được quyền kiểm soát Ukraine, Nga tự nhiên sẽ trở thành cường quốc”⁽²⁷⁾. Chính vì thế, Mỹ ra sức lôi kéo Ukraine ra khỏi ảnh hưởng của Nga.

Cao điểm các nỗ lực của Mỹ lôi kéo Ukraine ra khỏi ảnh hưởng của Nga và Washington đứng đằng sau cuộc đảo chính

trong tháng 2/2014 để lật đổ chính thể của Tổng thống Ukraine Viktor Yanukovich và dựng lên ở Kiev chính quyền mới do lực lượng tân phát xít kiểm soát. Theo tiết lộ của Mỹ, Washington đã đầu tư 5 tỷ USD để thực hiện “Đề án Ukraine”. Theo đó, Mỹ dựng lên ở Kiev chính quyền phục vụ lợi ích của họ. Sau cuộc đảo chính năm 2014, Mỹ coi Ukraine là đồng minh ngoài NATO. Trong 8 năm (2014-2022), Mỹ và NATO đã tiến hành hàng chục cuộc tập trận trên lãnh thổ Ukraine theo kịch bản chống Nga. Tính tổng cộng, kể từ năm 2014, Mỹ đã viện trợ cho Ukraine hơn 2,5 tỷ USD vũ khí trang bị. Trong đó, viện trợ vũ khí trang bị của Mỹ cho Ukraine trong năm 2017 và 2018 trị giá 350 triệu USD, năm 2019 là 250 triệu USD và năm 2020 là 300 triệu USD vào. Trong năm tài chính 2021, con số này lên tới 400 triệu USD⁽²⁸⁾.

Mục tiêu của Mỹ khi dồn Nga vào thế buộc phải phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine là Washington sẽ lôi kéo phương Tây áp đặt các biện pháp cấm vận với toan tính làm cho nền kinh tế Nga sụp đổ. Mặt khác, NATO viện trợ cho Ukraine nhiều loại vũ khí hiện đại cùng hàng trăm cố vấn quân sự và đội quân đánh thuê với toan tính đánh bại Nga trên chiến trường nhằm mục tiêu cuối cùng là đưa Nga vào trạng thái khủng hoảng toàn diện về kinh tế, chính trị và quân sự, thậm chí là tan rã. Kể từ khi diễn ra chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine, Mỹ và các nước đồng minh đã loại Ngân hàng trung ương và một số ngân hàng khác của Nga ra khỏi hệ thống của

⁽²⁵⁾ *Kremlin: Обращение Президента Российской Федерации.* <http://kremlin.ru/events/president/news/67843>

⁽²⁶⁾ *Бисмарк о России и Украине,* <http://journal-otchestvo.ru/bismark-rossia-ukraina/>

⁽²⁷⁾ *Что Збигнев Бжезинский говорил о России.* <https://www.kommersant.ru/doc/3310793>

⁽²⁸⁾ *Доктрина Байдена на Украине. Вооружить Киев, чтобы спровоцировать Москву,* <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/12940109>

Hiệp hội Viễn thông Tài chính Liên ngân hàng Toàn cầu (SWIFT). Đây là lần đầu tiên trong lịch sử, Mỹ áp dụng biện pháp trừng phạt này và coi SWIFT là “vũ khí hạt nhân tài chính”. Ngoài ra, Mỹ và phương Tây còn đóng băng nguồn dự trữ ngoại tệ của Ngân hàng Trung ương Nga trị giá khoảng 300 tỷ USD⁽²⁹⁾. Để cấm vận các doanh nghiệp Nga, Mỹ và đồng minh còn cắt đứt quan hệ thương mại với hàng loạt doanh nghiệp dịch vụ và công nghiệp của nước này như lệnh cấm nhập khẩu dầu mỏ, khí đốt và nhiều mặt hàng khác từ Nga.

Để trừng phạt giới tinh hoa chính trị Nga, Mỹ và đồng minh đã thực hiện nhiều biện pháp cấm vận các chính khách, quan chức chính phủ, quốc hội và nhà tài phiệt Nga có quan hệ gần gũi với Tổng thống V. Putin và cũng như các thành viên gia đình họ (Cấm nhập cảnh tới một số nước, đóng băng tài sản của họ ở nước ngoài, cấm hoạt động kinh doanh bên ngoài lãnh thổ Nga...) Động thái này khiến các phái đoàn ngoại giao của Nga không thể hoạt động một cách đầy đủ, gây khó khăn cho hoạt động hỗ trợ công dân Nga ở nhiều nước. Ngoài ra, Mỹ và đồng minh còn đẩy Nga ra khỏi nhiều tổ chức chính trị, văn hóa, thể thao, du lịch quốc tế nhằm cô lập tối đa đối với Moscow. Theo toan tính của Mỹ, Nga sẽ thất bại trong cuộc chiến tranh toàn diện không cân sức này và sẽ phải chấp nhận các yêu sách của Mỹ.

⁽²⁹⁾ Xu Wenhong: *US and allies' freezing Russian assets endangers global financial stability*. <https://www.globaltimes.cn/page/202203/1255112.shtml>, 17/3/2022

2. Chủ trương của Nga trong quan hệ với Ukraine

Tổng thống V. Putin khẳng định, đối với nước Nga, Ukraine không chỉ là một quốc gia láng giềng mà còn là một bộ phận cấu thành và không thể tách rời không gian lịch sử, văn hóa, tâm linh của nước Nga. Tổng thống V. Putin cho biết, trong một thời gian dài, cư dân của vùng đất lịch sử Tây - Nam của người Nga xa xưa tự gọi mình là người Nga và đi theo Đạo Chính thống. Đến thế kỷ XVII, vùng đất này đã thuộc quyền quản lý của Nhà nước Nga. Nước Ukraine hiện đại chỉ mới được hình thành sau Cách mạng Tháng Mười Nga năm 1917 và được phát triển rực rỡ trong thành phần Liên bang Xô Viết. Người Ukraine không chỉ là những người đã từng là đồng chí, người thân, đồng nghiệp cũ, bạn bè của người Nga mà còn là những người gắn bó với nước Nga bằng tình thân ái và huyết thống. Chính vì thế, sau khi Liên Xô sụp đổ năm 1991, nước Nga không chỉ phải tự gánh chịu hậu quả thảm khốc từ thảm họa địa chính trị này mà còn công nhận các quốc gia thành viên vừa tuyên bố độc lập, trong đó có Ukraine. Mặc dù phải vượt qua muôn vàn khó khăn sau khi Liên Xô sụp đổ, nước Nga đã hào hiệp giúp đỡ các quốc gia thành viên trong Cộng đồng các quốc gia độc lập (SNG), trong đó có Ukraine. Theo ước tính của các chuyên gia kinh tế, sự giúp đỡ của Nga từ năm 1991 đến trước thời điểm cuộc đảo chính trong tháng 2/2014 lên tới khoảng 250 tỷ USD⁽³⁰⁾. Tổng thống Nga V. Putin chủ trương liên kết Liên minh kinh tế Á - Âu với EU để xây dựng không gian kinh tế - xã hội và an ninh thống nhất kéo dài từ

Brussels tới Vladivostok. Thủ tướng Đức Angela Merkel nhất trí với chủ trương này của Tổng thống Nga V. Putin. Tuy nhiên, Mỹ không bao giờ chấp nhận chủ trương đó và quyết chống phá đến cùng. Theo Tổng thống Nga V. Putin, cái gọi là “sự lựa chọn nền văn minh phương Tây” của một số thế lực cầm quyền ở Kiev không vì sự phát triển của Ukraine mà chỉ nhằm phục vụ các đối thủ địa chính trị của Nga⁽³¹⁾.

Chính vì thế, trong dự thảo Hiệp ước an ninh Mỹ - Nga và Hiệp định an ninh NATO - Nga, phía Nga yêu cầu Mỹ cam kết sẽ không kết nạp Ukraine vào NATO. Tổng thống Nga V. Putin cho biết, trong quan hệ quốc tế có một nguyên tắc cơ bản là các quốc gia có quyền tự do lựa chọn liên minh nhưng không được vì để bảo đảm an ninh cho mình mà làm tổn hại tới an ninh của các quốc gia khác. Mỹ chỉ dựa vào vế đầu của nguyên tắc này là “quyền tự do lựa chọn liên minh” để bác bỏ yêu cầu của Nga không được kết nạp Ukraine vào NATO. Trong khi đó, Tổng thống V. Zelensky ra sức kêu gọi Mỹ kết nạp Ukraine vào NATO càng sớm càng tốt vì theo ông, Ukraine có đội quân mạnh nhất châu Âu và là lá chắn bảo vệ châu lục này trước “sự xâm lược của Nga”⁽³²⁾. Tổng thống Nga V. Putin đã từng cảnh báo, nếu Mỹ bác bỏ yêu cầu chính đáng của Moscow là không được kết nạp Ukraine vào NATO, thì Nga sẽ có biện pháp đáp trả.

⁽³⁰⁾ *Обращение Президента Российской Федерации.*

<http://kremlin.ru/events/president/news/67828>

⁽³¹⁾ *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»*

<http://kremlin.ru/events/president/news/69695>

⁽³²⁾ *Украинская армия не слабее уровня НАТО, заявил Зеленский*

<https://ria.ru/20220128/armiya-1770058354.html>

Chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine chính là một trong những biện pháp đáp trả đó.

Tổng thống Nga V. Putin từng nhận định, tình hình thế giới hiện nay có nhiều nét tương đồng với tình hình đầu những năm 1930 đã từng đưa thế giới lâm vào Chiến tranh thế giới thứ hai. Nếu các quốc gia không nỗ lực hành động chung thì thế giới có thể lâm vào cuộc chiến tranh thế giới mới⁽³³⁾. Hiện nay, các tập đoàn tài phiệt Mỹ cũng đang sử dụng các lực lượng phát xít mới ở Ukraine để gây ra cuộc chiến tranh ở châu Âu. Trong cuộc họp báo chung với Tổng thống Pháp Emmanuel Macron ở Moscow ngày 8/2/2022 tại Điện Kremlin, Tổng thống Nga V. Putin nhận định: “Trong các văn kiện học thuyết và chiến lược của Ukraine hiện nay chính thức xác định chủ trương sẽ thu hồi Crimea bằng biện pháp quân sự. Một khi Ukraine gia nhập NATO và được liên minh này cung cấp vũ khí hiện đại, chính quyền Kiev sử dụng sức mạnh quân sự để đánh chiếm Crimea mà giờ đây đã là lãnh thổ vĩnh viễn của Nga. Khi đó, Nga sẽ phải đáp trả và đương nhiên sẽ phải chiến đấu chống lại NATO. Liệu đã có ai nghĩ đến tình huống này? Hình như là chưa”⁽³⁴⁾.

3. Về chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine

Ngày 21/2/2022, căn cứ Điều 1 của Hiến chương Liên hợp quốc, Nga công nhận nền độc lập của hai nước cộng hòa tự

⁽³³⁾ *Статья Владимира Путина об истории Второй мировой войны.*

<https://tass.ru/politika/8765179>

⁽³⁴⁾ *Пресс-конференция по итогам российско-французских переговоров.*

<http://kremlin.ru/events/president/news/67735>

xung DPR, LPR, đồng thời ký Hiệp ước hữu nghị và tương trợ lẫn nhau giữa Nga với hai nước cộng hòa tự xưng này. Tiếp đến, ngày 24/2/2022, căn cứ Điều 51 của Hiến chương Liên hợp quốc, theo yêu cầu của chính quyền DPR và LPR, Tổng thống Nga V. Putin với vai trò Tổng Tư lệnh Các lực lượng vũ trang Nga đã ra lệnh phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine. Mục tiêu của chiến dịch này là bảo vệ người Nga và người dân Ukraine gốc Nga trước nguy cơ diệt chủng, phi quân sự hóa và phi phát xít hóa Ukraine. Hai mục tiêu phi quân sự hóa và phi phát xít hóa Ukraine có liên quan chặt chẽ với nhau, trong đó mục tiêu phi quân sự hóa còn nhằm loại bỏ khả năng của các lực lượng phát xít mới chế tạo vũ khí hạt nhân. Trên cơ sở phi quân sự hóa và phi phát xít hóa Ukraine sẽ chặn đứng thảm họa thanh sát sắc tộc đối với người dân Ukraine gốc Nga và người Nga đã từng diễn ra trong 8 năm qua kể từ cuộc đảo chính vi hiến tháng 2/2014. Theo tuyên bố của Chủ tịch Duma Quốc gia Nga V. Volodin, mục tiêu của chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine không chỉ nhằm cứu người dân thoát khỏi thảm họa diệt chủng đối với người Nga ở Ukraine mà đây còn là cơ hội duy nhất để ngăn chặn một cuộc chiến tranh lớn ở châu Âu⁽³⁵⁾.

**** Về mục tiêu bảo vệ người dân***

Trong bài phát biểu ngày 21/9/2022, Tổng thống Nga V. Putin cho biết, Cộng hòa Nhân dân Lugansk đã gần như được

⁽³⁵⁾ Володин назвал единственный оставшийся путь для предотвращения войны в Европе. <https://lenta.ru/news/2022/02/24/volodinn/>

giải phóng hoàn toàn khỏi chủ nghĩa phát xít mới, còn giao tranh ở Cộng hòa Nhân dân Donetsk vẫn tiếp diễn.

Tại đây, trong 8 năm, chế độ chiếm đóng Kiev đã xây dựng tuyến công sự vững chắc theo chiều sâu. Cuộc tấn công trực diện vào họ sẽ dẫn đến tổn thất nặng nề. Vì vậy, các đơn vị của Nga cũng như các đơn vị quân đội của DPR, LPR phải hành động một cách có hệ thống, chuyên nghiệp, sử dụng thiết bị, bảo vệ nhân lực và từng bước giải phóng vùng Donbass, xóa sổ các lực lượng tân quốc xã ra khỏi các thành phố và thị trấn, giúp đỡ và hỗ trợ người dân mà chế độ Kiev đã biến họ thành con tin và thành lá chắn sống. Chế độ Kiev đã thành lập các băng nhóm mới gồm lính đánh thuê nước ngoài và những người theo chủ nghĩa dân tộc, các đơn vị quân đội được đào tạo theo tiêu chuẩn NATO và dưới sự chỉ huy của các cố vấn phương Tây. Đồng thời, chính quyền Kiev áp đặt chế độ đàn áp trên khắp Ukraine đối với chính công dân của họ. Chế độ đàn áp này đã từng được thiết lập ngay sau cuộc đảo chính năm 2014. Chính sách uy hiếp, khủng bố và bạo lực có quy mô ngày càng lớn và khủng khiếp, man rợ hơn. Những kẻ kế thừa tư tưởng quốc xã đã và đang giết hại, tra tấn, bỏ tù, đàn áp và hành hạ người dân sinh sống ở Donetsk, Lugansk, các vùng Zaporizhzhia và Kherson. Nhiều người trong số họ buộc phải trở thành người tị nạn và rời bỏ nhà cửa. Những người còn lại, phải hứng chịu những đợt pháo kích và tên lửa bắn phá liên tục của các chiến binh tân phát xít. Chúng tấn công các bệnh viện, trường học và tiến hành các cuộc tấn công khủng bố nhằm vào dân thường.

Theo Tổng thống V. Putin, Nga không thể bỏ mặc cho người Nga và những người Ukraine gốc Nga bị những tên đao phủ sát hại. Nga không thể không đáp lại mong muốn chân thành tự định đoạt số phận của người dân miền Đông Ukraine. Quốc hội của DPR và LPR, cũng như chính quyền của các khu vực Kherson và Zaporizhzhia đã quyết định tổ chức cuộc trưng cầu dân ý về tương lai của những vùng lãnh thổ này và đề nghị nước Nga hỗ trợ để thực thi quyết định này. Do đó, Nga sẽ làm mọi cách để đảm bảo các điều kiện an toàn cho việc tổ chức các cuộc trưng cầu dân ý để mọi người có thể bày tỏ ý chí của mình, sẽ ủng hộ quyết định của đa số người dân Donetsk, Lugansk, các vùng Zaporizhzhia và Kherson về tương lai của họ.

Từ ngày 23 đến 27/9/2022, chính quyền DPR, LPR, vùng Kherson và vùng Zaporizhzhia tổ chức cuộc bỏ phiếu về việc gia nhập Liên bang Nga. Người đứng đầu chính quyền DPR, Denis Pushilin tuyên bố, việc nước cộng hòa này gia nhập Liên bang Nga sẽ là sự khôi phục công lý lịch sử. Chính quyền vùng Kherson gọi bước đi này là một quyết định cần thiết khi phải đối mặt với các cuộc tấn công liên tục của chính quyền Kiev. Chính quyền vùng Zaporizhzhia bày tỏ tin tưởng rằng việc đưa khu vực này gia nhập Nga sẽ giúp nhanh chóng chấm dứt cuộc xung đột ở Ukraine. Ông Denis Pushilin đề nghị Tổng thống V. Putin chấp nhận sáp nhập nước cộng hòa này vào Nga trong trường hợp kết quả cuộc bỏ phiếu là tích cực. Ông Denis Pushilin cho biết, người dân Donbass đã từng phải chịu đựng đau khổ và hy sinh trong một thời gian dài hoàn toàn xứng đáng là một phần của Nga mà họ luôn coi là tổ quốc của mình. Sự kiện này không chỉ

là sự phục hồi công lý lịch sử mà còn là sự khởi đầu mà hàng triệu người dân Nga hằng mong đợi. Theo ông Denis Pushilin, sau khi trở thành một phần của Liên bang Nga, Cộng hòa Nhân dân Donetsk sẽ giữ nguyên tên gọi, còn Hiến pháp cộng hòa này sẽ được điều chỉnh cho phù hợp với luật pháp của Nga. Ngoài ra, Cộng hòa Nhân dân Donetsk có quốc kỳ, quốc ca và quốc huy riêng. Người dân Cộng hòa này đã từng liên tục chiến đấu trong 8 năm qua và hiện nay vẫn đang tiếp tục chiến đấu để bảo vệ lá quốc kỳ này. Sẽ là không hợp lẽ phải nếu thay đổi quốc kỳ và tên gọi của Cộng hòa Nhân dân Donetsk. Chính quyền Cộng hòa Nhân dân Lugansk và các khu vực Kherson, Zaporizhzhia cũng đã thông qua các quyết định tương tự về vấn đề bỏ phiếu gia nhập Liên bang Nga.

Từ ngày 23 đến ngày 27/9/2022, các cuộc trưng cầu dân ý được tổ chức tại DPR, LPR, Kherson và Zaporizhzhia về việc gia nhập các khu vực này vào thành phần Liên bang Nga. Kết quả bỏ phiếu cho thấy, tỷ lệ số phiếu ủng hộ sáp nhập về Nga là 99,23% ở DPR, 98,42% ở LPR, 93,11% ở vùng Zaporizhzhia và 87,05% ở vùng Kherson. Tỷ lệ cử tri đi bầu là 97,5% ở DPR và LPR; 85,4% ở vùng Zaporizhzhia và 76,9% ở vùng Kherson. Bất chấp những hành động khiêu khích của chính quyền Kiev ban hành lệnh hình sự nã pháo lớn vào những nơi tập trung đông người và các công trình dân sự, người dân không ngại đến các cuộc bỏ phiếu và bày tỏ ý nguyện của mình.

Các cuộc trưng cầu dân ý được tuân thủ đầy đủ các tiêu chuẩn và nguyên tắc của luật pháp quốc tế. Người dân 4 khu

vực này đã thực hiện quyền tự quyết hợp pháp của mình theo Hiến chương Liên hợp quốc, Công ước quốc tế về quyền con người năm 1966, Đạo luật cuối cùng Helsinki của CSCE năm 1975, cũng như phán quyết của Tòa án Quốc tế về Kosovo ngày 22/7/2010 khẳng định tuyên bố đơn phương độc lập của một bộ phận quốc gia không vi phạm bất kỳ chuẩn mực nào của luật pháp quốc tế. Các quan sát viên quốc tế từ Italia, Đức, Venezuela, Latvia và các nước khác (tổng cộng 133 người), đã theo dõi quá trình trưng cầu dân ý, cũng công nhận kết quả của chúng là hợp pháp.

Ngày 30/9/2022, tại Đại sảnh Phòng Georgievsky của Điện Kremlin diễn ra buổi lễ ký kết các hiệp định về việc tiếp nhận DPR, LPR, vùng Zaporizhia và vùng Kherson là các chủ thể mới của Liên bang Nga. Tại sự kiện lịch sử này, Tổng thống Nga V. Putin có bài phát biểu rất quan trọng: “Đằng sau sự lựa chọn của hàng triệu cư dân của Cộng hòa Nhân dân Donetsk, Cộng hòa Nhân dân Lugansk và các vùng Zaporizhzhia và Kherson là vận mệnh chung và lịch sử hàng nghìn năm. Họ đã truyền lại vận mệnh lịch sử này cho các thế hệ con cháu. Bất chấp mọi thử thách, qua năm tháng họ vẫn dành tình yêu cho nước Nga. Không ai có thể hủy hoại được tình cảm này trong chúng ta. Đó là động lực thúc đẩy cả thế hệ cao tuổi và thanh niên, những người sinh ra sau thảm kịch Liên Xô sụp đổ, đã bỏ phiếu cho sự thống nhất của chúng ta, cho tương lai chung của chúng ta. Tôi muốn chính quyền Kiev, những chủ nhân đích thực của họ ở phương Tây cũng như mọi người nghe và nhớ điều này: người dân sống ở Lugansk, Donetsk, Kherson và Zaporizhzhia

đã mãi mãi trở thành công dân của chúng ta. Chúng ta kêu gọi chế độ Kiev ngừng bắn ngay lập tức, ngừng ngay tất cả các hành động thù địch, ngừng ngay cuộc chiến mà chế độ này đã gây ra từ năm 2014 và quay trở lại bàn đàm phán. Chúng ta đã sẵn sàng cho điều này và cũng đã từng nói điều này nhiều lần. Nhưng chúng ta sẽ không thảo luận về sự lựa chọn của người dân ở Donetsk, Lugansk, Zaporizhzhia và Kherson, sự lựa chọn đó đã được thực thi. Nước Nga sẽ không phản bội sự lựa chọn đó. Các nhà chức trách Kiev lúc này nên tôn trọng ý chí tự do của người dân chứ không thể làm khác được. Đây là cách duy nhất để dẫn đến hòa bình. Chúng ta sẽ bảo vệ lãnh thổ của mình bằng tất cả các lực lượng và phương tiện hiện có và sẽ làm tất cả để đảm bảo cuộc sống bình an của người dân chúng ta. Đây là sứ mệnh giải phóng vĩ đại của nhân dân ta. Chúng ta chắc chắn sẽ xây dựng lại các thành phố, thị trấn, nhà ở, trường học, bệnh viện, nhà hát và bảo tàng bị phá hủy, khôi phục và phát triển các xí nghiệp công nghiệp, nhà máy, cơ sở hạ tầng, an sinh xã hội, chế độ lương hưu, hệ thống chăm sóc sức khỏe và giáo dục”⁽³⁶⁾.

Nhiều người dân ở LPR cho biết trong cuộc phỏng vấn với các phóng viên: “Mọi thứ sẽ thay đổi. Mọi thứ trở về đúng vị thế hợp pháp, mọi thứ sẽ suôn sẻ. Nước Nga là Đất Mẹ. Không có Nga, chúng tôi không có tương lai”⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Подписание договоров о принятии ДНР, ЛНР, Запорожской и Херсонской областей в состав России. <http://www.kremlin.ru/events/president/news/69465>

⁽³⁷⁾ Без России у нас нет будущего: в ДНР, ЛНР и на освобождённых территориях проходят референдумы. <https://russian.rt.com/ussr/article/1051914-dnr-lnr-zaporozhe-hersonskaya-oblast-referendумы>

*** Về mục tiêu phi phát xít hóa**

Theo các tài liệu đã được giải mật gồm 3800 trang của Cục Tình báo Trung ương Mỹ (CIA), từ năm 1953, để thực thi chiến lược “diễn biến hòa bình” chống Liên Xô trong thời kỳ Chiến tranh lạnh, Mỹ đã đưa các lực lượng dân tộc cực đoan của Ukraine đã từng chiến đấu trong hàng ngũ phát xít Đức trong Chiến tranh thế giới thứ hai chống lại Hồng quân Liên Xô trở về nước để gây dựng cơ sở phục vụ mục đích hoạt động lâu dài. Đứng đầu lực lượng này là Stepan Bandera - thủ lĩnh của phong trào dân tộc cực đoan của Ukraine đã từng đi theo phát xít Đức trong Chiến tranh thế giới thứ hai⁽³⁸⁾.

CIA đã cung cấp tài chính và trang thiết bị cho các nhóm phá hoại ngầm của Ukraine chống Liên Xô như Hội đồng giải phóng tối cao Ukraine UHVR (Ukrainian Supreme Liberation Council) và các chi nhánh của tổ chức này là Tổ chức dân tộc Ukraine OUN (Organization of Ukrainian Nationalists) và Quân đoàn khởi nghĩa Ukraine UPA (Ukrainian Insurgent Army). Tất cả những tổ chức này đều đi theo tư tưởng của chủ nghĩa phát xít. Ngoài ra, CIA và Cục tình báo Anh (MI-6) còn chỉ đạo và tài trợ cho hoạt động của các lực lượng phát xít mới của Ukraine ở hải ngoại. Để gây bất ổn Ukraine, CIA sử dụng các điệp viên người Ukraine

⁽³⁸⁾ *NATO Is Arming and Training Nazis in Ukraine, as US Floods Russia's Neighbor with Weapons.*
<https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzGmvTstgrbLhfZWBJhBQRjbtMQ>

lưu vong ở phương Tây để thâm nhập vào trong nước theo dự án có mật danh là “AERODYNAMIC”.

Một tài liệu được đóng dấu “TỐI MẬT” (“TOP SECRET”) của CIA ngày 13/7/1953 chứng tỏ, mục đích của Dự án AERODYNAMIC là tài trợ cho các hoạt động chống Liên Xô trên lãnh thổ Ukraine phục vụ các mục đích của Mỹ trong thời kỳ Chiến tranh lạnh. Tham gia hoạt động này của CIA có các tổ chức phát xít mới như UHVR, OUN, Cơ quan đại diện ở nước ngoài của UHVR (ZP UHVR) có trụ sở ở Tây Âu và Mỹ. CIA thừa nhận, họ đã bắt liên lạc với những tổ chức này từ năm 1950, nghĩa là chỉ 1 năm sau khi thành lập NATO vào năm 1949. Nhiều thành viên của các tổ chức phát xít mới đã từng “chui sâu, leo cao” vào các cơ quan quyền lực của Ukraine từ trung ương tới địa phương ngay từ thời Xô Viết⁽³⁹⁾.

Sau khi Liên Xô sụp đổ và Ukraine tuyên bố độc lập, CIA xúc tiến chương trình ủng hộ toàn diện cho các lực lượng phát xít mới ở Ukraine. Trong đó, có tổ chức “Pravy Sektor” - một chi nhánh của mạng lưới khủng bố bí mật của NATO “Gladio”; Đại hội lực lượng tự vệ nhân dân Ukraine UNA - UNSO (Ukrainian National Assembly - Ukrainian People's Self-Defence); Liên đoàn những người dân tộc Ukraine CUN (Congress of Ukrainian Nationalists); Những người yêu nước Ukraine PU (Patriot of Ucraina); Đảng của những người theo chủ nghĩa dân tộc - xã hội

⁽³⁹⁾ *Wayne Madsen: CIA: Undermining and Nazifying Ukraine Since 1953.*
<https://www.voltairenet.org/article189895.html>, 14/1/2016

Ukraine USNP (Ucraina Social-Nationalist Party); Đảng Quốc xã Ukraine SNPU (Social-National Party of Ucraina); Đại hội Quốc xã của Ukraine SNA (Social-National Assembly of Ucraina); Tổ chức toàn Ukraine theo tư tưởng Stepan Bandera AUO (Stepan Bandera All-Ukrainian Organization)”...Tất cả đều đi theo tư tưởng phát xít mới, tương tự phát xít Đức trong Chiến tranh thế giới thứ hai^(40,41).

Các lực lượng phát xít mới đã từng đóng vai trò then chốt trong cuộc “cách mạng cam” ở Ukraine năm 2004 để đưa nhân vật Yushenko thân Mỹ lên cầm quyền. Vì thế, sau khi nhậm chức, Tổng thống Ukraine Yushenko ký sắc lệnh phong và truy phong “danh hiệu cao quý” cho những kẻ đã từng chiến đấu trong hàng ngũ phát xít Đức trong Chiến tranh thế giới thứ hai. Trong số đó có Stepan Bandera được truy tặng danh hiệu “Anh hùng giải phóng dân tộc Ukraine” và được xây dựng tượng đài kỷ niệm⁽⁴²⁾.

Trong cuộc bạo loạn chính trị dẫn tới cuộc đảo chính nhà nước ở Ukraine trong tháng 02/2014, các lực lượng phát xít mới nhận được sự ủng hộ và tiếp tay của Mỹ và một số nước thành viên NATO đã đóng vai trò nòng cốt⁽⁴³⁾. Một hình ảnh chưa từng

⁽⁴⁰⁾ Мировые ученые: Запад привел к власти на Украине фашистов, <https://www.pravda.ru/news/world/14-03-2017/1327295-ukraine>

⁽⁴¹⁾ От Третьего рейха 1933 года до укрорейха 2014 го сравнение и анализ, <https://easaily.com/ru/news/2017/05/05/ot-tretego-reyha-1933-goda-do-ukroreyha-2014-goda-sravnenie-i-analiz>

⁽⁴²⁾ Для кого нацисты- герои? <https://ria.ru/20100514/234312811.html>

⁽⁴³⁾ Вячеслав Лихачев: Правые радикалы по обе стороны российско-украинского

có trong quan hệ quốc tế là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Mỹ Victoria Nuland trực tiếp có mặt trên Quảng trường Maidan để phân phát bánh mì và quần áo ấm cho những người đang tiến hành bạo loạn chính trị. Theo xác nhận của bà Victoria Nuland, Mỹ đã đầu tư 5 tỷ USD để “xúc tiến dân chủ” ở Ukraine, thực chất là để đưa các lực lượng phát xít mới lên cầm quyền ở Kiev⁽⁴⁴⁾.

Vì thế, sau cuộc đảo chính trong tháng 2/2014, Tổng thống Ukraine P. Poroshenko bổ nhiệm nhiều thành viên của các tổ chức phát xít mới vào nhiều cương vị chủ chốt trong chính quyền Kiev. Trong đó, có Arseniy Yatsenyuk - Thủ tướng chính phủ, người từng tuyên bố coi người dân bản địa gốc Nga ở Donbass là “rác sinh học”; Valentyn Nalyvaichenko - một thành viên của đảng phát xít mới “Pravy Sector” được bổ nhiệm Giám đốc cơ quan an ninh Ukraine; Andriy Parubiy - người sáng lập phong trào chính trị cực đoan PU được bổ nhiệm làm thành viên Hội đồng quốc phòng và an ninh quốc gia Ukraine; Sergey Kvit - kẻ từng hô hào cấm sử dụng tiếng Nga, được bổ nhiệm vào vị trí Bộ trưởng Bộ Giáo dục Ukraine; Yuri Mikhalchishin, một trong những nhà tư tưởng hàng đầu của đảng phát xít mới “Svoboda” được bổ nhiệm Phó Giám đốc cơ quan an ninh Ukraine chuyên trách công tác tư tưởng. Trong số đó, Yuri Mikhalchishin là kẻ đi đầu trong phong trào truyền bá tư tưởng của chủ nghĩa phát xít mới ở Ukraine. Còn Bộ trưởng

конфликта. https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/rnv95_versionru_lik_hachev_far-right_radicals_final.pdf

⁽⁴⁴⁾ Госдеп: США вложили \$5 млрд в “поддержку демократии” на Украине. <https://ria.ru/20140422/1004886020.html>

Bộ Văn hóa Ukraine Yevhen Nishchuk cho rằng người dân ở Dobass “không có nguồn gốc loài người” và cần phải bị tiêu diệt. Vì thế, chủ trương diệt chủng nhằm vào người Nga đã trở thành quốc sách của chính quyền Kiev⁽⁴⁵⁾.

Trong khi đó, Mỹ chủ trương kết nạp Ukraine vào NATO. Trong khi chờ đợi hiện thực hóa chủ trương này, Mỹ coi Ukraine là đồng minh ngoài NATO. Vì thế, Mỹ và NATO đã tiến hành hàng chục cuộc tập trận và xây dựng căn cứ trên lãnh thổ Ukraine với kịch bản chuẩn bị chiến tranh chống Nga.

Theo kết quả điều tra của tổ chức nghiên cứu độc lập Global Research⁽⁴⁶⁾, kể từ sau cuộc đảo chính năm 2014, Mỹ và nhiều nước thành viên NATO xúc tiến chương trình huấn luyện và trang bị cho lực lượng phát xít mới ở Ukraine. Trong đó, đáng chú ý nhất là tổ chức mang tên “Tiểu đoàn Azov” được Mỹ và NATO huấn luyện bài bản nhất. Lực lượng này đóng vai trò nòng cốt trong Lực lượng vũ trang Ukraine. Chính lực lượng này đã tiến hành bắn phá các mục tiêu trên lãnh thổ của DPR và LPR, sát hại gần 10.000 dân thường Ukraine gốc Nga.

Kể từ khi Nga tiến hành chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine, chính phủ Mỹ đã viện trợ vũ khí cho chính quyền Kiev

⁽⁴⁵⁾ *От Третьего рейха 1933 года до укрорейха 2014го сравнение и анализ*, <https://eadaily.com/ru/news/2017/05/05/ot-tretego-reyha-1933-goda-do-ukroreyha-2014-goda-sravnenie-i-analiz>

⁽⁴⁶⁾ *NATO Is Arming and Training Nazis in Ukraine, as US Floods Russia's Neighbor with Weapons*. <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzGmvTstgrbLhfZWBJhBQRjbtPmq>

trị giá 350 triệu USD. Chỉ tính trong một tuần cuối tháng 2/2022, Mỹ và các quốc gia thành viên NATO khác đã chuyển giao hơn 17.000 vũ khí chống tăng cho Ukraine qua biên giới Ba Lan và Romania. Chính quyền của Tổng thống Mỹ Joe Biden cũng đã “bật đèn xanh” cho các nước NATO chuyển giao máy bay chiến đấu cho Ukraine.

Trên thực tế, Mỹ, Anh, Pháp, Đức, Israel, Ba Lan và Canada đi đầu trong các hoạt động huấn luyện và trang bị cho các lực lượng phát xít mới ở Ukraine và sử dụng các lực lượng này tiến hành cuộc “chiến tranh ủy nhiệm” chống lại Nga. Ngoài ra, Mỹ và nhiều nước thành viên NATO kêu gọi các chiến binh cực đoan trên khắp thế giới hội tụ đến Ukraine để tham gia cuộc chiến tranh chống Nga, giống như cách Mỹ và NATO đã từng sử dụng các tổ chức khủng bố Al-Qaeda và Taliban để chống lại Quân đội Liên Xô ở Afghanistan trong những năm 1980. Năm 2019, Max Rose - đại diện của Đảng Dân chủ và 39 nghị sĩ trong Quốc hội Mỹ đã từng viết một lá thư gửi Bộ Ngoại giao yêu cầu họ công nhận Azov là một tổ chức khủng bố⁽⁴⁷⁾.

Theo kết quả nghiên cứu của Đại học George Washington của Mỹ, Mỹ còn cung cấp tài chính cho một tổ chức phát xít mới ở Ukraine được gọi là “Centuria” có mối liên hệ chặt chẽ với Azov. Những lực lượng này đã trở thành sĩ quan trong Quân đội Ukraine sau khi được đào tạo ở Mỹ, Anh, Pháp,

⁽⁴⁷⁾ *House Democrats Just Demanded These Neo-Nazi Groups Be Prosecuted as International Terrorists*. <https://www.vice.com/en/article/59nqmj/house-democrats-just-demanded-these-neo-nazi-groups-be-prosecuted-as-international-terrorists>

Đức, Ba Lan và Canada. Từ tháng 4/2021, những lực lượng này tham gia các cuộc tập trận chung với Mỹ, Pháp, Anh, Canada, Đức và Ba Lan^(48,49).

Toan tính của Mỹ là sử dụng lực lượng phát xít mới ở Ukraine để châm ngòi cho cuộc chiến tranh lớn giữa Nga và NATO. Đây không chỉ là hiểm họa đối với Ukraine, Nga và châu Âu mà còn đối với toàn thế giới. Cần lưu ý: ngày 12/11/2021, Ukraine, Mỹ và Canada là 3 quốc gia trong số 121 quốc gia là thành viên của Liên hợp quốc phản đối Nghị quyết của Đại hội đồng Liên hợp quốc cấm vinh danh chủ nghĩa quốc xã và phục hồi chủ nghĩa quốc xã đã từng gây ra Chiến tranh thế giới thứ hai⁽⁵⁰⁾. Ngày 4/11/2022, tại New York, theo sáng kiến của Liên bang Nga, cuộc họp của Ủy ban thứ ba của kỳ họp thứ 77 của Đại hội đồng Liên hợp quốc thông qua nghị quyết “Chống tôn vinh chủ nghĩa quốc xã, chủ nghĩa tân quốc xã và các hoạt động thực tiễn khác đang góp phần làm leo thang các hình thức phân biệt chủng tộc, kỳ thị chủng tộc, bài ngoại và không khoan dung liên quan với những hoạt động đó”. Đồng tác giả với Liên bang Nga của nghị quyết này là 31 quốc gia, gồm: Azerbaijan, Armenia, Belarus, Venezuela, Việt Nam,

(48)Far-right extremists in Ukraine brag they have received training from the Canadian Forces: report. <https://ottawacitizen.com/news/national/defence-watch/far-right-extremists-in-ukraine-brag-they-have-received-training-from-the-canadian-forces-report>

(49)Far-Right Group Made Its Home in Ukraine's Major Western Military Training Hub. <https://www.illiberalism.org/far-right-group-made-its-home-in-ukraines-major-western-military-training-hub/>

(50)США и Украина на Генассамблее ООН выступили против резолюции РФ о борьбе с неонацизмом, <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/12912893>

Zimbabwe, Kazakhstan, Campuchia, Kyrgyzstan, Trung Quốc, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên, Cuba, Lào, Mali, Malawi, Nigeria, Nicaragua, Pakistan, Senegal, Syria, Sudan, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Philippines, Cộng hòa Trung Phi, Sri Lanka, Equatorial Guinea, Eritrea, Ethiopia và Cộng hòa Nam Phi. Kết quả là, có 105 quốc gia bỏ phiếu ủng hộ nghị quyết này, 52 quốc gia bỏ phiếu chống và 15 quốc gia bỏ phiếu trắng. Nghị quyết một lần nữa lên án việc tôn vinh phong trào tân quốc xã, lên án việc xóa tội cho các cựu thành viên của tổ chức SS, bao gồm các đơn vị Waffen-SS đã từng bị Tòa án Nuremberg công nhận là tội phạm chiến tranh.

Bộ Ngoại giao Nga đặc biệt lo ngại trước việc tại một số nước đang diễn ra các hành động phá hoại tượng đài các chiến binh đã từng chiến đấu chống chủ nghĩa quốc xã và chủ nghĩa phát xít, phá hoại tượng đài các chiến sỹ giải phóng. Trong những năm gần đây, những hành động phá hoại này đã mang tính chất của quốc sách. Đồng thời, Bộ Ngoại giao Nga bày tỏ sự phẫn nộ sâu sắc trước các cuộc tuần hành tôn vinh quốc xã và đồng bọn của chúng, các cuộc rước đuốc của những lực lượng theo chủ nghĩa tân quốc xã và dân tộc cực đoan. Cùng với các hành động đó là việc khai trương các đài tưởng niệm và đổi tên đường phố, trường học và các cơ sở xã hội khác để vinh danh những kẻ đã từng chiến đấu trong hàng ngũ quốc xã hoặc cộng tác với chúng. Bộ Ngoại giao Nga còn quan ngại trước những nỗ lực tôn vinh những kẻ trong Chiến tranh thế giới thứ hai đã từng chiến đấu chống lại Liên minh chống Hitler, những kẻ cộng tác với bọn quốc xã và những kẻ đã từng phạm tội ác

chiến tranh và tội ác chống lại loài người là anh hùng dân tộc. Bộ Ngoại giao Nga đặc biệt nhấn mạnh rằng những hành động như vậy đang xúc phạm ký ức của vô số nạn nhân của chủ nghĩa phát xít, có tác động tiêu cực đến thế hệ trẻ và hoàn toàn không phù hợp với nghĩa vụ của các quốc gia thành viên Liên hợp quốc căn cứ theo Hiến chương của tổ chức này⁽⁵¹⁾.

Lý do nhiều nước phương Tây bỏ phiếu chống nghị quyết về chống tôn vinh chủ nghĩa quốc xã, chủ nghĩa tân quốc xã là chính quyền hiện nay ở Kiev do Mỹ dựng lên thuộc quyền kiểm soát của các lực lượng phát xít mới. Trong những năm 1930, chính Mỹ ủng hộ toàn diện để đưa các thế lực theo chủ nghĩa quốc xã lên cầm quyền ở Đức và sau đó sử dụng chúng phát động Chiến tranh thế giới thứ hai để tiêu diệt Liên Xô. Toan tính này của Mỹ đã thất bại. Hiện nay, Mỹ đang sử dụng các lực lượng phát xít mới ở Ukraine để gây chiến tranh với Nga. Tổng thống Nga V. Putin nhận định, tình hình thế giới hiện nay có nhiều nét tương đồng với tình hình đầu những năm 1930 đã từng đưa thế giới lâm vào Chiến tranh thế giới thứ hai. Nếu các quốc gia không nỗ lực hành động chung thì thế giới có thể lâm vào cuộc chiến tranh thế giới mới⁽⁵²⁾. Hiện nay, các tập

⁽⁵¹⁾Комментарий официального представителя МИД России М.В.Захаровой о принятии в Третьем комитете 77-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН резолюции о борьбе с героизацией нацизма.
https://mid.ru/ru/foreign_policy/news/1836892

⁽⁵²⁾Статья Владимира Путина об истории Второй мировой войны.
<https://tass.ru/politika/8765179>

đoàn tài phiệt Mỹ cũng đang sử dụng các lực lượng phát xít mới ở Ukraine để gây ra cuộc chiến tranh ở châu Âu⁽⁵³⁾.

Vì thế, Tổng thống V. Putin cho biết, mục tiêu của chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine là nhằm phi phát xít hóa chính quyền Kiev và phi quân sự hóa Ukraine. Trên cơ sở đó, chặn đứng thảm họa thanh sát sắc tộc đối với người dân Ukraine gốc Nga và người Nga đã từng diễn ra trong 8 năm qua kể từ cuộc đảo chính vi hiến trong tháng 2/2014. Trong đó, mục tiêu phi quân sự hóa nhằm loại trừ nguy cơ các lực lượng phát xít mới ở Ukraine sử dụng sức mạnh để gây chiến với Nga.

Theo Phó Giám đốc Học viện Ngoại giao thuộc Bộ Ngoại giao Nga Oleg Karpovich, việc phi phát xít hóa có tầm quan trọng đặc biệt trong cuộc đấu tranh ngăn chặn hận thù sắc tộc giữa Nga và Ukraine. Có quan điểm cho rằng, phi phát xít hóa chỉ đơn giản là giải pháp kỹ thuật, nghĩa là loại bỏ những kẻ đồng lõa với chủ nghĩa đế quốc ra khỏi tất cả các sách giáo khoa phổ thông và cấm các tổ chức tân phát xít hoạt động ở Ukraine. Trên thực tế, mọi việc không đơn giản như vậy. Ngay từ những ngày đầu tiên tồn tại nhà nước Ukraine độc lập từ năm 1991 sau khi Liên Xô sụp đổ, chính quyền Kiev đã áp đặt lên các công dân của họ, đặc biệt là các thế hệ đang trưởng thành, cách tuyên truyền rộng khắp và tinh vi nhất về tính ưu việt siêu đẳng của dân tộc Ukraine tương tự như tính siêu đẳng của dân tộc Đức trước Chiến tranh thế giới thứ hai. Từ đó, tâm trí của một thế hệ trẻ

⁽⁵³⁾Пресс-конференция по итогам российско-французских переговоров.
<http://kremlin.ru/events/president/news/67735>

đang trưởng thành và hoang tưởng về quyền tự do bị nhồi nhét bởi những ý nghĩ cho rằng tiếng Ukraine là một trong những ngôn ngữ lâu đời nhất trên thế giới, còn nguồn gốc lịch sử của quốc gia này bắt nguồn từ trước khi hình thành Đế chế La Mã trong thế kỷ thứ ba trước Công nguyên. Ý tưởng tuyên truyền này là cơ sở hình thành nên tư tưởng phân biệt chủng tộc của nhà nước Ukraine và trở thành “quốc gia chống Nga”.

Những kẻ tổ chức và thực thi chính sách này cũng chính là những kẻ tôn thờ khái niệm về tính ưu việt siêu đẳng của Ukraine đang được những quan thầy của họ ở phương Tây sử dụng để xây dựng dự án chống Nga và gây lòng căm thù đối với tất cả những gì thuộc về Nga. Tư tưởng bài Nga cũng là nền tảng tư tưởng quốc xã vào nửa đầu thế kỷ XX của những thủ lĩnh phong trào dân tộc Ukraine đã từng chiến đấu trong hàng ngũ phát xít Đức chống lại Hồng quân Liên Xô trong Chiến tranh thế giới thứ hai.

Khoảng thời gian 8 năm kể từ năm 2014 trước khi Nga tiến hành chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine là quá trình hoạt động lâu dài và có hệ thống của các cơ quan tình báo nước ngoài, các quỹ tài trợ và các nhà ngoại giao khác nhau, các nhà tư tưởng quốc xã đã làm tất cả những gì có thể để đánh thức trong người dân Ukraine những bản năng thấp hèn nhất dựa trên những ý tưởng sai lầm về tính dân tộc thượng đẳng của họ. Mục tiêu chính của các hoạt động này là phá hủy mối quan hệ hàng thế kỷ giữa các dân tộc Nga và Ukraine cũng như quan niệm về tình anh em và nguồn gốc lịch sử chung của hai dân tộc.

Do đó, chỉ có thể ngăn chặn được các cuộc khủng hoảng đẫm máu trong tương lai trong quan hệ Nga - Ukraine một khi xóa bỏ khỏi tâm trí người dân Ukraine dấu ấn để lại từ những nỗ lực chung của tập thể phương Tây và những kẻ đồng lõa với họ xô đẩy hai dân tộc Slav chống lại nhau. Để làm được điều này, trước hết cần phải tạo ra một giải pháp thay thế hấp dẫn trên các lãnh thổ mới của Nga bao gồm DPR, LPR, các vùng Kherson và Zaporizhzhia được tẩy sạch khỏi di sản của hơn 30 năm Ukraine bị chiếm đóng để chứng minh cho những người dân Ukraine biết là hoàn toàn có thể lựa chọn một tương lai được giải thoát khỏi “một nhà nước Ukraine độc hại”. Khi tiến sâu hơn vào lãnh thổ Ukraine, Nga không chỉ giới hạn ở cuộc chiến chống lại các biểu tượng quốc xã và những người mang ý thức hệ này. Việc giải phóng nhân dân Ukraine có nghĩa là tiến hành một cuộc đấu tranh toàn diện và hiệu quả chống lại những câu chuyện hoang đường mang tính hủy diệt đang tạo ra những chứng cứ mới có tác dụng gieo rắc tư tưởng hủy diệt “người Nga hạ đẳng”. Nga không chỉ đang giải phóng các vùng lãnh thổ mà còn giải phóng cả những khối óc đã nhiều lần bị nhà cầm quyền Ukraine đầu độc tư tưởng thù địch Nga. Bản chất của chiến dịch quân sự đặc biệt không chỉ nhằm hóa giải các vấn đề trên chiến trường mà còn là để chứng minh cho đối thủ của Nga thấy rằng họ sẽ không thành công trong những mưu toan và nỗ lực hủy diệt thế giới Nga⁽⁵⁴⁾.

(54) На пути к реальной денацификации, <https://iz.ru/1415500/oleg-karpovich/na-puti-k-realnoi-denatcifikacii>

*** Về mục tiêu phi quân sự hóa Ukraine**

Mục tiêu phi quân sự hóa Ukraine bao gồm tiêu diệt các lực lượng của tổ chức phát xít mới và quân đánh thuê của các nước ngoài trên lãnh thổ quốc gia này, triệt thoái tiềm lực công nghiệp quân sự của Ukraine. Ukraine đã từng tích cực hợp tác với NATO từ cuối những năm 1990. Sau cuộc đảo chính năm 2014, NATO bắt đầu công khai quá trình "thuộc địa hóa" lãnh thổ của quốc gia này. Bất chấp thực tế Ukraine chưa phải là thành viên của NATO, các căn cứ quân sự của liên minh này đã bắt đầu hoạt động công khai hoặc bí mật trên khắp lãnh thổ quốc gia này. Trong đó có 10 căn cứ quân sự của Mỹ và NATO⁽⁵⁵⁾.

Thao trường huấn luyện Yavorov. Thao trường huấn luyện Yavorov được sử dụng từ lâu như một trong những căn cứ chính của NATO ở Ukraine. Thao trường này đóng vai trò là một trong những cơ sở hậu cần chủ yếu cung cấp vũ khí cho Ukraine. Trong thời gian dài, đội ngũ dưỡng dẫn viên quân sự của NATO đã hoạt động tại đây để huấn luyện quân đội Ukraine và các chiến binh thuộc các tiểu đoàn dân tộc chủ nghĩa. Các cuộc tập trận chung cũng được tổ chức tại đây trong khuôn khổ hợp tác Ukraine - NATO.

Trạm chỉ huy hải quân ở Ochakovo. Dưới sự giám sát trực tiếp của Lầu Năm Góc, một trung tâm chỉ huy tàu của Hải quân Mỹ đã được xây dựng tại thành phố Ochakovo, tỉnh Nykolaiv. Tại đây, theo ý tưởng của các nhà chiến lược Mỹ, các

tàu chiến và binh sỹ thủy quân lục chiến sẽ đóng quân tại đây để tăng cường đáng kể sự hiện diện quân sự của Mỹ ở khu vực Biển Đen. Mặc dù một phần cơ sở quân sự ở Ochakovo đã được giao cho nước chủ nhà, nhưng các quân nhân Ukraine không được phép tiếp cận phần lớn căn cứ này.

Căn cứ hải quân ở miền Nam. Cách không xa căn cứ của Mỹ ở Ochakovo, theo kế hoạch, ở cảng miền Nam của tỉnh Odessa sẽ xây dựng căn cứ hải quân của Anh. Các chuyên gia nước ngoài đã từng làm việc tại đây để gia cố các cầu cảng và khảo sát đáy biển để thực thi kế hoạch triển khai tàu chiến tại căn cứ này.

Căn cứ Shiroky Lan. Các hướng dẫn viên NATO đã hiện diện không chính thức trên nhiều cơ sở quân sự của Ukraine. Một trong những cơ sở này là thao trường huấn luyện Shiroky Lan của Trung tâm huấn luyện liên binh chủng số 235 dành cho các đơn vị đóng quân tại làng Mikhailovka, tỉnh Nykolaiv. Tại đây, ngoài hoạt động huấn luyện cho các quân nhân Ukraine được tiến hành tại bãi tập do các giảng viên phương Tây thực hiện, kết hợp với thao trường Yavorov tiến hành các cuộc tập trận chung có sự tham gia của quân đội NATO. Trong đó, từ năm 2007, cũng tại căn cứ này, một nội dung của cuộc tập trận mang tên "Sea Breeze" của NATO được tiến hành trên đất liền.

Thao trường binh chủng hợp thành số 241. Cách không xa Shiroky Lan, tại tỉnh Kherson lân cận, là Thao trường binh chủng hợp thành số 241. Tại đây, gần giáp giới với Crimea, các

⁽⁵⁵⁾ НАТО втихую уже строит базы на Украине. Сколько их и где они

hướng dẫn viên của NATO tiến hành huấn luyện đội quân biệt kích của Ukraine.

Thao trường binh chủng hợp thành số 233. Dưới sự giám sát của các hướng dẫn viên phương Tây, các chiến binh thuộc Lữ đoàn tấn công sơn cước độc lập số 10 của Lực lượng vũ trang Ukraine, bao gồm tiểu đoàn dân tộc chủ nghĩa "Aidar", được huấn luyện tại Thao trường binh chủng hợp thành số 233 ở làng Malaya Lyubasha, vùng Rovensk. Lữ đoàn này là một trong những đơn vị sẵn sàng chiến đấu và cơ động cao nhất của Quân đội Ukraine. Năm 2018, Lữ đoàn này được công nhận là đơn vị xuất sắc nhất trong thành phần của Bộ chỉ huy tác chiến "miền Tây".

Thao trường binh chủng hợp thành số 242. Tại thao trường binh chủng hợp thành số 242 thuộc Chernigov, các giảng viên đến từ một số quốc gia NATO tiến hành các khóa huấn luyện cho Quân đội Ukraine.

Mariupol. Căn cứ huấn luyện các đơn vị tân phát xít Ukraine đã được triển khai tại khu vực Mariupol. Các chiến binh của trung đoàn Azov đã được huấn luyện tại đây, chủ yếu tập trung huấn luyện các tay súng bắn tỉa. Các hướng dẫn viên người Mỹ huấn luyện các chiến binh sử dụng súng trường Barret và các loại vũ khí, trang thiết bị hiện đại khác.

Đảo Zmeiny (Đảo Rắn). Một trung tâm tình báo được xây dựng trên đảo Zmeiny, gần Romania, có chức năng cung cấp cho NATO các thông tin tình báo về chuyển động của tàu

và máy bay chiến đấu thuộc Hạm đội Biển Đen của Nga. Ngoài các cơ sở hạ tầng đã được triển khai ở Ukraine, NATO đang xúc tiến mở rộng và tăng cường sự hiện diện của họ gần biên giới của tỉnh Belgorod của Nga và Belarus. NATO đã khởi đầu xây dựng các thao trường huấn luyện ở tỉnh Sumy. Để phục vụ kế hoạch này, một số khu vực ở Sumy và Shostka đã được phân bổ để xây dựng các doanh trại quân đội chuyên dùng cho các quân nhân đến từ các nước phương Tây.

Đồng thời với việc triển khai lực lượng NATO trên lãnh thổ Ukraine, Lực lượng vũ trang của nước này cũng được tái định hình theo mô hình phương Tây. Trong 8 năm qua, cơ cấu chỉ huy của Các lực lượng vũ trang Ukraine đã được xây dựng theo tiêu chuẩn NATO. Ngoài ra, một số lượng lớn vũ khí của phương Tây, bao gồm cả vũ khí tấn công, đã được chuyển đến Ukraine. Các thành viên NATO ở Đông Âu cung cấp cho Kiev các loại vũ khí, đạn dược và thiết bị quân sự, bao gồm cả các phương tiện chiến đấu bọc thép kèm theo phụ tùng và linh kiện thay thế. Theo các tài liệu thu được tại các vị trí đóng quân của các đơn vị Ukraine bị quân Nga đánh bật sau khi bắt đầu chiến dịch quân sự đặc biệt để phi quân sự hóa Ukraine, với sự hỗ trợ trực tiếp và dưới sự lãnh đạo của NATO, Quân đội Ukraine đã nhận được lệnh sẵn sàng tấn công DPR, LPR sau khi Nga bắt đầu chiến dịch quân sự đặc biệt, NATO vẫn tiếp tục cung cấp vũ khí và đạn dược cho chế độ Kiev. Đặc biệt, Nga phải triệt thoái tiềm lực công nghiệp của Ukraine phục vụ kế hoạch chế tạo vũ khí hạt

nhân của chính quyền Kiev⁽⁵⁶⁾. Mục tiêu cuối cùng là Ukraine không thể sở hữu các loại vũ khí có thể đe dọa an ninh của Nga.

VII. XU HƯỚNG HÌNH THÀNH TRẬT TỰ THẾ GIỚI ĐA CỰC NHÌN TỪ XUNG ĐỘT MỸ - NGA Ở UKRAINE

1. Hiện trạng trật tự thế giới sau Chiến tranh lạnh

Sau Chiến tranh lạnh, Liên Xô - một cực của trật tự thế giới hai cực sụp đổ, trên thế giới diễn ra nhiều cuộc thảo luận về xu hướng hình thành trật tự thế giới mới xoay quanh hai nhóm quan điểm đối lập. Nhóm quan điểm thứ nhất cho rằng sau khi Liên Xô và hệ thống xã hội chủ nghĩa tan rã, nhân loại chuyển sang trật tự thế giới dựa trên mô hình dân chủ tự do của chủ nghĩa tư bản do Mỹ đứng đầu. Những người biện hộ cho mô hình này gọi đó là "trật tự thế giới dựa trên luật lệ"⁽⁵⁷⁾. "Luật lệ" ở đây do Mỹ đứng đầu tập thể phương Tây định đoạt. Vì thế, "trật tự thế giới dựa trên luật lệ" còn được gọi đó là "trật tự thế giới đơn cực" do Mỹ lãnh đạo⁽⁵⁸⁾, hoặc "trật tự thế giới theo sự đồng thuận Washington"⁽⁵⁹⁾ dựa trên ưu thế quân sự, kinh tế vượt trội và các "giá trị Mỹ". Vì thế, sau Chiến tranh lạnh hình thành học thuyết

⁽⁵⁶⁾ Украина могла создать ядерное оружие в ближайшей перспективе - информированный источник в РФ, <https://www.interfax.ru/russia/826642>

⁽⁵⁷⁾ Rahul Mishra: Perspectives: 'Rules-Based' Order in the Post-Unipolar World, <https://asialink.unimelb.edu.au/stories/rules-based-order-in-the-post-unipolar-world>

⁽⁵⁸⁾ Norman A. Graebner: Denfinding America's Role In A Unipolar World, <https://www.jstor.org/stable/26440936>

⁽⁵⁹⁾ John Williamson: The Washington Consensus and Beyond, <https://www.jstor.org/stable/4413431>

chính trị bàn về "sự cáo chung của lịch sử" với hàm ý sau khi hệ thống chủ nghĩa xã hội tan rã, thế giới sẽ vĩnh viễn đi theo mô hình dân chủ tự do của chủ nghĩa tư bản do Mỹ đứng đầu⁽⁶⁰⁾. Như vậy, trật tự thế giới đơn cực đã xóa bỏ trật tự Yalta được thiết lập theo quyết định của Hội nghị Yalta (tháng 2/1945) giữa nguyên thủ các cường quốc chiến thắng trong Chiến tranh thế giới thứ hai là Liên Xô, Mỹ và Anh⁽⁶¹⁾. Trật tự Yalta nhằm thiết lập nền hòa bình ổn định lâu dài sau Chiến tranh thế giới thứ hai dựa trên nguyên tắc an ninh tập thể, theo đó an ninh của các quốc gia phụ thuộc lẫn nhau. Cơ sở chính trị của trật tự Yalta là Hiến chương Liên hợp quốc được thành lập trong tháng 4/1945, trong đó giao cho Hội đồng Bảo an là cơ quan chuyên trách giải quyết vấn đề chiến tranh và hòa bình và các nước thành viên có quyền phủ quyết khi thông qua các nghị quyết.

Nhóm quan điểm thứ hai thừa nhận trật tự thế giới đơn cực không ổn định, tất yếu sẽ dẫn tới khủng hoảng và sụp đổ do dựa trên quyền bá chủ thế giới của Mỹ. Do đó, nhóm quan điểm này cho rằng trật tự thế giới đơn cực chỉ là khoảnh khắc của lịch

⁽⁶⁰⁾ Francis Fukuyama: The History at the End of History, [https://www.history.com/topics/world-war-ii/yalta-conference](https://www.project-syndicate.org/commentary/the-history-at-the-end-of-history?utm_term=&utm_campaign=&utm_source=adwords&utm_medium=ppc&hsa_acc=1220154768&hsa_cam=12374283753&hsa_grp=117511853986&hsa_ad=499567080219&hsa_src=g&hsa_tgt=aud-963711450884%3Adsa-19959388920&hsa_kw=&hsa_mt=&hsa_net=adwords&hsa_ver=3&gclid=CjwKCAjw-rOaBhA9EiwAUkLV4vhiZHNr5y2NWK-2_1e0torFk6vRCJDr9f20hHYihLMrKu9erZR3WxoCUtIQAvD_BwE, 29/3/2007</p><p>⁽⁶¹⁾ Yalta Conference, <a href=)

sử và sẽ sụp đổ sau khoảng hai thập kỷ⁽⁶²⁾. Tuyên bố chung Nga - Trung Quốc năm 1997 khẳng định, hai nước sẽ phối hợp nỗ lực để xây dựng trật tự thế giới đa cực trong thế kỷ 21⁽⁶³⁾. Theo chủ trương đó, năm 2001, Nga cùng với Trung Quốc, Kazakhstan, Tagkistan, Kyrgystan và Uzbekistan thành lập Tổ chức hợp tác Thượng Hải (SCO). Năm 2015, SCO kết nạp Ấn Độ và Pakistan. Tại Hội nghị SCO tháng 9/2022, Iran được kết nạp SCO và nhiều nước khác đệ đơn tham gia. Ngoài ra, Nga cùng với Trung Quốc, Ấn Độ, Brasil và Cộng hòa Nam Phi thành lập Nhóm các nền kinh tế mới nổi (BRISC). Hiện nay, nhiều quốc gia như Indonesia, Argetina, Arab Saudi... đã đệ đơn xin gia nhập Nhóm BRICS. Theo nhận định của Tổng thống Nga V. Putin, SCO và BRICS là nguyên mẫu của trật tự thế giới đa cực bởi những tổ chức này chủ trương xây dựng trật tự thế giới đa cực bao gồm cộng đồng các đối tác bình đẳng, có chế độ chính trị - xã hội khác nhau, không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau và an ninh quốc tế được đảm bảo dựa trên Hiến chương Liên hợp quốc và luật pháp quốc tế được cộng đồng thế giới thừa nhận chứ không dựa trên luật lệ của một siêu cường áp đảo áp đặt⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶²⁾ Harles Krauthamme: *The Unipolar Moment*, <https://www.jstor.org/stable/20044692>

⁽⁶³⁾ A. Zakvasin, K.Khlusova: *Tuyên bố về sự công bằng: 20 năm trước Nga và Trung Quốc bắt đầu xây dựng trật tự thế giới đa cực* (А. Закавин, К. Хлусова: *Декларация справедливости: 20 лет назад Россия и Китай начали создавать многополярный мир*, <https://russian.rt.com/world/article/382049-rossiya-kitai-mnogopolyarnyi-mir>, 23/4/2017

⁽⁶⁴⁾ V. Putin phát biểu tại Hội nghị BRICS (В. Путин выступил на саммите БРИКС), <https://rg.ru/2022/06/23/prezident-rossii-vystupil-na-xiv-sammite-briks-glavnoe.html>, 23/6/2022

Sau Chiến tranh lạnh, với vị thế là siêu cường duy nhất, Mỹ tự cho mình quyền tự tung tự tác trong quan hệ quốc tế, ngang nhiên phát động hàng loạt cuộc chiến tranh và can thiệp vào chủ quyền quốc gia của nhiều nước dưới các danh nghĩa khác nhau. Đó là cuộc chiến tranh xâm lược Nam Tư năm 1999 với danh nghĩa “bảo vệ nhân quyền”; cuộc chiến tranh xâm lược Afghanistan mượn cớ tiến hành “cuộc chiến tranh toàn cầu chống khủng bố” kéo dài từ năm 2001 đến năm 2021; cuộc chiến tranh xâm lược Iraq năm 2003 núp dưới chiêu bài do Washington tự dân dựng rằng quốc gia này “tàng trữ vũ khí hóa học”; cuộc chiến tranh xâm lược Libya năm 2011 mượn cớ “thiết lập vùng cấm bay” để “ngăn cản chính quyền Tripoli sử dụng máy bay ném bom vào người dân”; cuộc chiến tranh xâm lược Syria từ năm 2011 đến nay mượn cớ “chống khủng bố” để loại bỏ Tổng thống Bashar al-Assad. Mỹ còn mượn cớ “xúc tiến dân chủ” để tiến hành nhiều cuộc “cách mạng màu” trong không gian hậu Xô viết như cuộc “cách mạng hoa hồng” ở Gruzia năm 2003, cuộc “cuộc cách cam” ở Ukraine năm 2004 và năm 2014, cuộc “cách mạng hoa tuylip” ở Kyrgystan năm 2005. Ngoài ra, Mỹ còn đứng đằng sau kích động và gây ra các biến động chính trị mang tên “Mùa Xuân Arab” ở các nước Bắc Phi - Trung Đông từ năm 2011 tới nay.

Các hành động phiêu lưu quân sự và chính trị của Mỹ không chỉ làm tiêu hao nguồn chi phí khổng lồ mà còn gây ra sự tàn phá, chết chóc và bất ổn ở nhiều khu vực, không mang lại

“nhân quyền”, “tự do”, “dân chủ” hay “cải cách” cho thế giới như Washington tuyên bố mà không hề bị trừng phạt. Trong đó, Liên bang Nam Tư đã bị xóa sổ vĩnh viễn trên bản đồ thế giới, Afghanistan sau 20 năm Mỹ hiện diện quân sự để chống khủng bố vẫn lâm vào khủng hoảng; đất nước Iraq và Libya bị tàn phá, đổ nát, khủng hoảng; “Mùa Xuân Arab” không mang lại hoa thơm trái ngọt mà chỉ là quả đắng. Ngoài ra, các biện pháp trừng phạt đơn phương của Mỹ áp đặt cho nhiều nước như Nga, Cuba, Iran, Triều Tiên và Venezuela đã làm xói mòn nền tảng của thương mại thế giới dựa trên các quy tắc của WTO và phá hoại mô hình toàn cầu hóa thị trường tự do cạnh tranh, từ đó khiến nhiều nước không còn tin vào trật tự thế giới đơn cực do Washington chi phối.

Sự suy giảm toàn diện vị thế của Mỹ là tín hiệu cáo chung kỷ nguyên trật tự thế giới đơn cực, mở ra kỷ nguyên trật tự thế giới đa cực dựa trên cơ sở Hiến chương Liên hợp quốc. Xu hướng này được thừa nhận tại Hội nghị An ninh quốc tế Munich năm 2020 với chủ đề “Thế giới không còn phương Tây” (“Westlessness”) cảnh báo sự sụp đổ trật tự thế giới đơn cực do Mỹ chi phối^(65,66). Trật tự thế giới đơn cực lung lay đẩy nền chính trị nội bộ Mỹ lâm vào mâu thuẫn và bất đồng ngày càng gay gắt, được thể hiện rõ nhất trong hai cuộc bầu cử tổng thống vào năm 2016 và 2020. Sự kiện Donald Trump lên cầm

⁽⁶⁵⁾ Munich Security Report 2020 – Westlessness, <https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/node/1418>

⁽⁶⁶⁾ Westlessness: The world is less and less western. <https://ceeep.mil.pe/2021/01/24/westlessness-el-mundo-es-cada-vez-menos-occidental/?lang=en>

quyền ở Mỹ trong cuộc bầu cử đầy kịch tính và vô cùng phức tạp trong năm 2016 được nhìn nhận là sự lựa chọn lịch sử của các cử tri Mỹ nhằm đưa Hoa Kỳ “vĩ đại trở lại” dựa trên cơ sở một nền sản xuất đại công nghiệp hiện đại chứ không dựa vào vị thế độc quyền in và phát hành đồng đô la cho cả thế giới⁽⁶⁷⁾. Đắc cử trong cuộc bầu cử gây tranh cãi bất tận trong cuộc bầu cử trong năm 2020 đã dẫn tới cuộc bạo loạn trong nhà Quốc hội, Tổng thống Mỹ Joe Biden chủ trương bằng mọi giá cứu vớt sự sụp đổ trật tự thế giới đơn cực do Washington chi phối. Theo đó, ông thiết lập liên minh các quốc gia dân chủ trên toàn thế giới để chống lại cái mà ông gọi là “các quốc gia chuyên chế” đứng đầu là Nga và Trung Quốc⁽⁶⁸⁾.

Tổng thống Nga V. Putin là nhà lãnh đạo đầu tiên trên thế giới tuyên bố không chấp nhận trật tự thế giới đơn cực do Mỹ lãnh đạo trong bài phát biểu tại Hội nghị An ninh quốc tế Munich năm 2007 và chủ trương của Nga xây dựng trật tự thế giới đa cực, trong đó, tất cả các quốc gia dù lớn hay nhỏ, giàu hay nghèo, mạnh hay yếu đều được tôn trọng⁽⁶⁹⁾. Theo Tổng thống V. Putin, thế giới nhận thấy rất rõ những kẻ chiến thắng trong Chiến tranh lạnh đang mưu toan vô vọng khi họ sắp xếp lại trật tự thế giới chỉ nhằm phục vụ lợi ích của họ.

⁽⁶⁷⁾ PGS-TS Cù Chi Lợi: Donald Trump-sự lựa chọn lịch sử của nước Mỹ, NXB CTQG, Hà Nội, năm 2017

⁽⁶⁸⁾ Biden seeks 'strongest' coalition as security strategy takes aim at China and Russia, <https://www.japantimes.co.jp/news/2022/10/13/world/biden-national-security-strategy/>, 13/10/2022

⁽⁶⁹⁾ Speech and the Following Discussion at the Munich Conference on Security Policy, <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/copy/24034,10/2/2007>

Trong điều kiện một quốc gia và các đồng minh của họ chiếm ưu thế, thì việc tìm kiếm các giải pháp toàn cầu đã biến thành tham vọng áp đặt các luật lệ riêng cho cả thế giới. Tham vọng này lớn tới mức họ nghiêm nhiên áp đặt cách tiếp cận và quan điểm của họ cho cả thế giới. Nhưng thế giới lại không chấp nhận điều đó⁽⁷⁰⁾. Chính các biện pháp của Mỹ đơn phương cấm vận những quốc gia mà họ cho là “bất trị” đang tàn phá các cơ sở nền tảng của thương mại và các định chế của WTO, phá hoại các nguyên tắc sở hữu tư nhân, làm sụp đổ mô hình toàn cầu hóa thương mại tự do dựa trên cơ sở thị trường, tự do và cạnh tranh - một mô hình do chính các nước phương Tây đề xướng và đã từng được áp dụng phổ biến trên toàn thế giới. Do đó, quan hệ quốc tế cần phải được xây dựng trên cơ sở luật pháp quốc tế với nền tảng là các nguyên tắc nhân đạo như bình đẳng, công bằng, sự thật. Chính vì thế, giới lãnh đạo ở Mỹ coi nước Nga dưới sự lãnh đạo của Tổng thống V. Putin là “kẻ phá hoại trật tự thế giới” do Mỹ chi phối. Từ đó, Mỹ đứng đầu tập thể phương Tây tiến hành cuộc chiến tranh phức hợp chống phá Nga nhằm xóa sổ vĩnh viễn nước Nga trên bản đồ thế giới. Trong đó, Ukraine trở thành tâm điểm cuộc chiến này của Mỹ⁽⁷¹⁾.

2. Xung đột Mỹ - Nga ở Ukraine - tâm điểm cuộc chiến giữa hai trật tự thế giới

⁽⁷⁰⁾ Meeting of the Valdai International Discussion Club, <http://en.kremlin.ru/events/president/news/46860>, 24/20/2014

⁽⁷¹⁾ Robin Wigglesworth, Colby Smith and Claire Jones: *The west's hybrid war on Russia*, <https://www.ft.com/content/ff95ee3f-a1b8-4a54-9657-6a1aaecc105f>, 5/3/2022

Mục tiêu xuyên suốt của Mỹ khi dồn Nga vào thế buộc phải phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine là Washington sẽ lôi kéo tập thể phương Tây áp đặt các biện pháp cấm vận “địa ngục” với toan tính làm cho nền kinh tế Nga sụp đổ. Mặt khác, NATO viện trợ cho Ukraine nhiều loại vũ khí hiện đại cùng hàng trăm cố vấn quân sự và đội quân đánh thuê với toan tính đánh bại Nga trên chiến trường nhằm mục tiêu cuối cùng là đưa Nga vào trạng thái khủng hoảng toàn diện về kinh tế, chính trị và quân sự, thậm chí là tan rã. Kể từ khi diễn ra chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga ở Ukraine, Mỹ đứng đầu một nhóm nước áp dụng gần 9.000 biện pháp cấm “địa ngục” nhằm vào Nga. Trong đó, Mỹ và đồng minh loại Ngân hàng trung ương và một số ngân hàng khác của Nga ra khỏi hệ thống của Hiệp hội Viễn thông Tài chính Liên ngân hàng Toàn cầu (SWIFT). Đây là lần đầu tiên trong lịch sử, Mỹ áp dụng biện pháp trừng phạt này và coi SWIFT là “vũ khí hạt nhân tài chính”. Ngoài ra, Mỹ và phương Tây còn đóng băng nguồn dự trữ ngoại tệ của Ngân hàng Trung ương Nga trị giá khoảng 300 tỷ USD. Để cấm vận các doanh nghiệp Nga, Mỹ và đồng minh cắt đứt quan hệ thương mại với hàng loạt doanh nghiệp dịch vụ và công nghiệp của nước này. Theo đó, Mỹ và EU cấm nhập khẩu từ Nga dầu mỏ, khí đốt và nhiều mặt hàng khác.

Để trừng phạt giới tinh hoa chính trị Nga, Mỹ và đồng minh cấm vận các chính khách, quan chức chính phủ, quốc hội và các nhà tài phiệt Nga có quan hệ gần gũi với Tổng thống V. Putin và các thành viên gia đình họ như cấm nhập cảnh tới một số nước, đóng băng tài sản của họ ở nước ngoài, cấm hoạt động

kinh doanh bên ngoài lãnh thổ Nga, thậm chí tịch thu các tài sản của họ trị giá trên 5 triệu đô la. Trên mặt trận ngoại giao, kể từ khi Nga mở chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine, khoảng 400 nhà ngoại giao Nga đã bị trục xuất khỏi 28 nước phương Tây, dẫn đầu là Ba Lan, Đức, Slovenia, Slovakia, Croatia, Pháp, Italy và Tây Ban Nha. Hành động này khiến các phái đoàn ngoại giao của Nga không thể hoạt động một cách đầy đủ, gây khó khăn cho hoạt động hỗ trợ công dân Nga ở nhiều nước. Ngoài ra, Mỹ và đồng minh còn đẩy Nga ra khỏi nhiều tổ chức chính trị, văn hóa, thể thao, du lịch quốc tế nhằm cô lập tối đa đối với Moscow. Theo toan tính của Mỹ, Nga sẽ thất bại trong cuộc chiến tranh toàn diện không cân sức này.

Tuy nhiên, khi phát động chiến dịch quân sự đặc biệt ở Ukraine, Tổng thống V. Putin đã tiên liệu trước các biện pháp đối phó với cuộc chiến tranh cấm vận của phương Tây. Để đáp trả các biện pháp cấm vận chưa từng có của Mỹ và đồng minh, Tổng thống V. Putin ký Sắc lệnh "Về việc áp dụng các biện pháp kinh tế đặc biệt liên quan đến các hành động của Mỹ, các nước ngoài và các tổ chức quốc tế có liên quan; Nghị định "Về các biện pháp kinh tế bổ sung để đảm bảo sự ổn định tài chính của Liên bang Nga"; Nghị định "Về các biện pháp đảm bảo phát triển nhanh ngành công nghệ thông tin ở Nga"; Đạo luật Liên bang "Về sửa đổi một số quy định lập pháp của Nga". Thực thi các sắc lệnh và nghị định này, Nga đã áp dụng nhiều biện pháp chống cấm vận khác nhau như đưa vào sử dụng hệ thống thanh toán MIR do Nga tự nghiên cứu phát triển để thay thế hệ thống VisaCard và MasterCard; xây dựng thành công và đưa vào sử

dụng hệ thống thanh toán tài chính quốc tế riêng (SPFS) có tác dụng tương tự SWIFT. Theo báo cáo của Ngân hàng bảo lãnh tín dụng Pháp COFACA, các ngân hàng của Đức, Switzerland, France, Japan, Sweden và Thổ Nhĩ Kỳ đã kết nối với SPFS. Ngoài ra, có 331 tổ chức kết nối với hệ thống SPFS, trong đó, có các ngân hàng của Belarus, Armenia, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Tajikistan và Cuba. Đáng chú ý là Nga thiết lập cơ chế thanh toán bằng Ruble với đối tác nước ngoài. Theo cơ chế này, kể từ ngày 1/4/2022, "các quốc gia không thân thiện" nhập khẩu khí đốt và dầu mỏ của Nga phải thanh toán bằng Ruble thay vì USD hay Euro. Nga là nhà xuất khẩu khí đốt tự nhiên lớn nhất và là nước xuất khẩu dầu mỏ lớn thứ ba thế giới, đáp ứng khoảng 40% nhu cầu khí đốt của châu Âu. Theo đánh giá của Suhail Al Mazrouei - Bộ trưởng Năng lượng UAE và là cựu Chủ tịch liên minh dầu mỏ OPEC+, hiện tại không một quốc gia nào có thể thay thế được vị thế của Nga là nhà cung năng lượng hàng đầu trên thị trường thế giới. Mặc dù lãnh đạo Nhóm G-7 và EU tuyên bố không chấp nhận cơ chế thanh toán bằng đồng Ruble của Nga nhưng Ủy ban châu Âu (EC) cho biết, các doanh nghiệp thuộc EU có thể tuân thủ cơ chế thanh toán các hợp đồng mua khí đốt của Nga bằng Ruble. Hiện đã có hàng chục công ty của châu Âu thực hiện thanh toán các hợp đồng mua khí đốt của Nga theo cơ chế mới. Để tạo điều kiện thuận lợi và minh bạch khi áp dụng cơ chế thanh toán, Ngân hàng Trung ương Nga quyết định áp dụng bản vị vàng của Ruble. Đây là lần đầu tiên sau hơn một thế kỷ Nga trở lại bảo đảm bản vị vàng

cho Ruble. Quyết định này sẽ có tác động tới toàn bộ nền kinh tế toàn cầu dựa trên nền tảng đồng đô la Mỹ.

Trong bài phát biểu tại Diễn đàn kinh tế phương Đông ngày 7/9/2022, Tổng thống V. Putin khẳng định: “Nga đã đối phó thành công cuộc xâm lược kinh tế của phương Tây. Các hành động thiên càn của lãnh đạo Mỹ và đồng minh đã gây ra lạm phát trên phạm vi toàn cầu, vượt quá mức kỷ lục trong nhiều năm qua ở các nền kinh tế phát triển. Giá cả tăng cao trên thị trường thế giới có thể trở thành thảm kịch thực sự đối với hầu hết các quốc gia nghèo nhất đang phải đối mặt với tình trạng thiếu lương thực, tài nguyên năng lượng và các hàng hóa thiết yếu khác. Họ đang đẩy chính các nước phương Tây vào tình thế bế tắc khủng hoảng kinh tế và xã hội, gây ra những hậu quả khó lường cho toàn thế giới”⁽⁷²⁾. Trên mặt trận Ukraine, theo Tổng thống V. Putin, Nga đang từng bước vững chắc hoàn thành các mục tiêu đề ra của chiến dịch quân sự đặc biệt bất chấp Mỹ và NATO vẫn theo đuổi mục tiêu “đánh bại Nga trên chiến trường”⁽⁷³⁾.

Trong khi đó, uy tín và vị thế của Mỹ suy giảm. Các đồng minh then chốt của Washington trong Tổ chức xuất khẩu dầu mỏ (OPEC) như Arab Saudi và UAE nhận thấy hiểm họa từ sự phụ thuộc vào Mỹ và quay sang ủng hộ Nga để duy trì thị

⁽⁷²⁾ Hội nghị Diễn đàn kinh tế phương Đông (Пленарное заседание Восточного экономического форума, <http://kremlin.ru/events/president/news/69299>, 7/9/2022

⁽⁷³⁾ Hội nghị Diễn đàn Câu lạc bộ quốc tế Valdai (Заседание Международного дискуссионного клуба Валдай), <http://kremlin.ru/events/president/news/69695>, 27/10/2022

trường dầu mỏ ổn định. Các nước châu Âu cũng bắt đầu nhận thấy hiểm họa từ quyết định từ chối nguồn cung năng lượng giá rẻ từ Nga và phải nhập khẩu năng lượng từ Mỹ với giá cao gấp 4-5 lần^(74,75,76). Thậm chí, giới phân tích nhận thấy, ở Ukraine, Washington không chỉ tiến hành cuộc chiến chống Nga mà chống cả EU - đối thủ cạnh tranh của Mỹ⁽⁷⁷⁾. Barry Pavel - Phó Chủ tịch Viện nghiên cứu Mỹ của Atlantic Council nhận định: “Trên thực tế, hầu hết các chính phủ trên thế giới không đứng về phía Mỹ trong cuộc chiến ở Ukraine cũng như Martin Luther King đã từng nói hơn 50 năm trước khi đối mặt với Chiến tranh Việt Nam rằng Mỹ vẫn là nguyên nhân của bạo lực trên thế giới”⁽⁷⁸⁾. Cựu thủ tướng Anh Toni Blair nhận định: “Cuộc chiến Ukraine chứng tỏ, sự thống trị của phương Tây sắp kết thúc khi Nga thiết lập quan hệ đối tác với Trung Quốc đang vươn lên vị

⁽⁷⁴⁾ Oya Celasun, Dora Iakova, Ian Parry: How Europe Can Protect the Poor from Surging Energy Prices, <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/08/03/how-europe-can-protect-the-poor-from-surging-energy-prices>, 3/8/2022

⁽⁷⁵⁾ Which European countries are most vulnerable to surging energy prices?, <https://www.economist.com/finance-and-economics/2022/08/11/which-european-countries-are-most-vulnerable-to-surging-energy-prices>, 11/8/2022

⁽⁷⁶⁾ Amy Myers Jaffe: Can the US find enough natural gas sources to neutralize Russia's energy leverage over Europe?, <https://theconversation.com/can-the-us-find-enough-natural-gas-sources-to-neutralize-russias-energy-leverage-over-europe-175824>, 31/1/2022

⁽⁷⁷⁾ V.Katasov: Cuộc chiến của Mỹ ở Ukraina còn là cuộc chiến chống Đức (В.КАТАСОВ: Американская война на Украине это на самом деле война против Германии, <https://www.fondsk.ru/news/2022/04/04/amerikanskaja-vojna-na-ukraine-eto-vojna-protiv-germanii-55916.html>, 4/4/2022

⁽⁷⁸⁾ Jürgen Heiser: Gegen den Burgfrieden, https://www.jungewelt.de/artikel/424968.us-linke-und-ukraine-gegen-den-burgfrieden.html?fbclid=IwAR1umfdxLPXrMSWQBr3m9dbk4B7d4CSUtYgLJgXtL_LtAwR-xzXL0RpUGS0,21/4/2022

thế siêu cường trong một ngã rẽ quan trọng nhất trong nhiều thế kỷ, có thể so sánh với sự kết thúc của Chiến tranh thế giới thứ hai hay là sự sụp đổ của Liên bang Xô viết⁽⁷⁹⁾.

Nhiều chuyên gia phân tích chính trị nhận định, cuộc chiến Ukraine là động lực mạnh mẽ thúc đẩy quá trình hình thành trật tự thế giới đa cực^(80, 81, 82, 83). Mark Leonard - Giám đốc Hội đồng châu Âu về quan hệ đối ngoại nhận định: “Cuộc chiến Ukraine chứng tỏ, kỷ nguyên trật tự thế giới đơn cực do Mỹ lãnh đạo đã kết thúc⁽⁸⁴⁾. Christopher Layne - Giám đốc tình báo và an ninh quốc gia tại George Bush School of Government cho rằng

⁽⁷⁹⁾ Ukraine war shows West's dominance is ending as China rises, Blair says, <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-war-shows-west-dominance-is-ending-china-rises-blair-says-2022-07-17/17/7/2022>

⁽⁸⁰⁾ Eugene Chausovsky: The Russia-Ukraine Conflict: Accelerating a Multi-Polar World, <https://studies.aljazeera.net/en/analyses/russia-ukraine-conflict-accelerating-multi-polar-world,21/4/2022>

⁽⁸¹⁾ Dipanjan Roy Chaudhury: 'World is moving towards multipolarity as evident from Russia-Ukraine crisis'.

<https://economictimes.indiatimes.com/news/india/world-is-moving-towards-multipolarity-as-evident-from-russia-ukraine/articleshow/89987410.cms?from=mdr,4/3/2022>

⁽⁸²⁾ Mỹ gây áp lực lên các quốc gia không chịu lên án Nga (США давят на нежелающие осуждать Россию страны),

<https://www.mk.ru/politics/2022/04/30/ssha-davyat-na-nezhelayushhie-osuzhdat-rossiyu-strany-kak-pakhan-v-zone.html,30/4/2022>

⁽⁸³⁾ Jack Detsch và Robbie Gramer: Western Allies Pressure African Countries to Condemn Russia. But too much pressure could backfire, <https://foreignpolicy.com/2022/05/05/western-allies-pressure-african-countries-to-condemn-russia/,5/5/2022>

⁽⁸⁴⁾ The Real End of Pax Americana, https://www.foreignaffairs.com/articles/japan/2022-06-13/real-end-pax-americana?utm_medium=newsletters&utm_source=fatoday&utm_campaign=The%20Real%20End%20of%20Pax%20Americana%20&utm_content=20220613&utm_term=FA%20Today%20-%20112017

thế giới châu Âu - Đại Tây Dương đã có một thời gian dài thống trị toàn cầu thì nay đang tới hồi kết⁽⁸⁵⁾.

Tổng thống V. Putin cho biết: “Nga chỉ muốn bảo vệ quyền được tồn tại và được phát triển tự do, không bao giờ theo đuổi quyền bá chủ. Nga không đề xuất thay thế trật tự thế giới đơn cực bằng hai cực, hay ba cực, hay thay thế sự thống trị của phương Tây bằng sự thống trị của phương Đông, của phương Bắc hay phương Nam, vì như thế chắc chắn sẽ dẫn đến sự bế tắc mới. Để xây dựng trật tự thế giới đa cực, cần phải điều chỉnh sao cho cấu trúc của Liên hợp quốc, bao gồm cả Hội đồng Bảo an, phản ánh đầy đủ tính chất đa dạng của các khu vực trên thế giới. Ngoài ra, tương lai của thế giới sẽ phụ thuộc nhiều hơn vào châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh - nơi đang trở thành các trung tâm sản xuất và dịch vụ của thế giới⁽⁸⁶⁾. Theo Tổng thống V. Putin: “Thế giới đang đứng trước cột mốc lịch sử. Phía trước có thể sẽ là thập kỷ nguy hiểm nhất, khó lường nhất và đồng thời cũng là quan trọng kể từ khi Chiến tranh thế giới thứ hai kết thúc. Phương Tây không thể một tay quản lý nhân loại nhưng họ lại đang ra sức làm điều đó một cách tuyệt vọng, còn hầu hết các nước trên thế giới không muốn chấp nhận điều đó. Đây là mâu thuẫn chủ yếu của thời đại mới. Tình trạng này tiềm ẩn các cuộc xung đột trên phạm vi toàn cầu, hoặc sẽ là chuỗi dài các cuộc xung đột, là mối đe dọa đối với toàn nhân loại, bao gồm cả chính

⁽⁸⁵⁾ The End of Pax Americana: How Western Decline Became Inevitable, <https://www.theatlantic.com/.../the-end-of-pax.../256388/>

⁽⁸⁶⁾ Hội nghị Diễn đàn Cầu lạc bộ quốc tế Valdai (Заседание Международного дискуссионного клуба Вальдай). <http://kremlin.ru/events/president/news/69695,27/10/2022>

bản thân phương Tây. Nhiệm vụ lịch sử chủ yếu hiện nay là giải quyết mâu thuẫn này một cách xây dựng, theo tinh thần xây dựng. Sự chuyển đổi thời đại là một quá trình đau đớn, nhưng tự nhiên và không thể tránh khỏi. Trật tự thế giới tương lai đang được hình thành trước mắt chúng ta. Và trong trật tự thế giới này, chúng ta cần phải lắng nghe mọi người, cần phải quan tâm đến mọi quan điểm, mọi quốc gia, mọi xã hội, mọi nền văn hóa, mọi hệ thống thế giới quan, tư tưởng và đức tin tôn giáo, không áp đặt một chân lý nào lên bất kỳ ai. Và chỉ trên cơ sở này để hiểu được trách nhiệm của mình đối với số phận của các dân tộc và của hành tinh để xây dựng nên một bản giao hưởng của nền văn minh nhân loại⁽⁸⁷⁾./.

⁽⁸⁷⁾Hội nghị Diễn đàn Cầu lạc bộ quốc tế Valdai (Заседание Международного дискуссионного клуба Валдай),
<http://kremlin.ru/events/president/news/69695>, 27/10/2022

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Проект соглашения о гарантиях безопасности между Россией и НАТО,
https://ria.ru/20220112/bezopasnost_nato-1767349909.html,
ngày 12/1/2022
2. Договор между Российской Федерацией и Соединенными Штатами Америки о гарантиях безопасности.
https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790818/?fbclid=IwAR2xqHqCFRZc9tDBw6KTFvfwfThNLuc8J7XsqJbQm22VNpiAJrAshwe4hCco
3. Дмитрий Ковалевич: Военная доктрина Зеленского война с Россией и блокада Крыма.
<https://ukraina.ru/exclusive/20190425/1023453204.html>,
25/04/2019
4. Украина приняла стратегию деоккупации Крыма. В чем она состоит? <https://www.dw.com/ru/kyiv-prinjal-strategiju-deokkupacii-kryma-v-chem-ona-sostoit/a-57019702.ru/events/president/transcripts/24034>
5. Путин обратился к НАТО с вопросом: «Вы что, хотите воевать с Россией?»,
<https://www.rbc.ru/politics/08/02/2022/620191699a7947305f334c1d>
6. Это ультиматум Западу. Чем запомнилось послание Владимира Путина”
<https://ria.ru/20180301/1515561055.html>

7. Украина приняла стратегию деоккупации Крыма. В чем она состоит? <https://www.dw.com/ru/kyiv-prinjal-strategiju-deokkupacii-kryma-v-chem-ona-sostoit/a-57019702>

8. Доктрина Байдена на Украине. Вооружить Киев, чтобы спровоцировать Москву, <https://tass.ru/mezhdunarodnaya-panorama/12940109>

9. NATO Is Arming and Training Nazis in Ukraine, as US Floods Russia's Neighbor with Weapons. <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzGmvTstgrbLhfZWBjhBQRjbtpMQ>

10. Wayne Madsen: CIA: Undermining and Nazifying Ukraine Since 1953. <https://www.voltairenet.org/article189895.html>,

11. Мировые ученые: Запад привел к власти на Украине фашистов, <https://www.pravda.ru/news/world/14-03-2017/1327295-ukraine>

12. От Третьего рейха 1933 года до укрорейха 2014 го сравнение и анализ, <https://eadaaily.com/ru/news/2017/05/05/ot-tretego-reyha-1933-goda-do-ukroreyha-2014-goda-sravnenie-i-analiz>

13. Far-right extremists in Ukraine brag they have received training from the Canadian Forces: report. <https://ottawacitizen.com/news/national/defence-watch/far-right-extremists-in-ukraine-brag-they-have-received-training-from-the-canadian-forces-report>

14. Far-Right Group Made Its Home in Ukraine's Major Western Military Training Hub. <https://www.illiberalism.org/far-right-group-made-its-home-in-ukraines-major-western-military-training-hub/>

15. Westlessness: The world is less and less western. <https://ceeep.mil.pe/2021/01/24/westlessness-el-mundo-es-cada-vez-menos-occidental/?lang=en>

16. The End of Pax Americana: How Western Decline Became Inevitable, <https://www.theatlantic.com/.../the-end-of-pax.../256388/>